

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.903.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAS DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Dobro pomnimo!

V Rimu je bilo, ko se je vršila seja italijanske katoliške akcije. Seje se je udeležil kot zastopnik sv. Očeta monsignor Pizzardo, ki je takrat bil državni podtajnik (zastopnik zunanjega ministra) rimskega papeža. Papežev zastopnik je imel ob tej priliki lep govor, v katerem je med drugim rekel naslednje: »Ko je obiskal Primo de Rivera — takrat diktator Španije — Rim, je tudi bil v Rimu nek Španec, ki je kupil tukaj dragocen kelih za milijon lir. Koliko več zaslug bi si bil ta mož pridobil za Cerkev, ako bi bil svoje milijone daroval za kakšen katoliški časopis, ki naj bi branil naše ideje!«

Papežev zastopnik je s temi besedami poudaril resnico, ki se je katoličani dovolj ne zavedajo. Zavedali se je niso katoliški Španci. Koliko je na Španskem životvornega katolicizma, verske vneme, verske zvestobe in požrtvovalnosti za vero! Na nekem nedostaku pa je bolehal ta katolicizem, na nedostaku, ki ga je grajal monsignor Pizzardo v navedenem govoru: ni razumel znamenj časa. Sedanji čas je doba papirja, doba tiska, doba knjig in časnikov. In tega španski katoličani niso uvideli. Milijone so darovali za cerkve in samostane in za to, da so cerkve bile krasno opremljene ter da se je bogoslužje vršilo z vsem sijajem. Pri tem pa niso pomislili, da tisoči in stotisoči več ne hodijo v cerkev ter si tamkaj ne iščejo smernic za življenje. Svoje življenjske smernice povzemajo iz nekrščanskih časnikov, ki so njihov evangelij. Ako bi bil omenjeni Španec in njegovi somišljeniki darovali svoje milijone za katoliške časnike, bi ne bilo prišlo do zažiganja cerkva in samostanov in do preganjanja duhovnikov in veri vdanih katoličanov.

Resnice, ki jo je poudaril monsignor Pizzardo, se ne zavedajo tudi katoličani po drugih državah. Razmere, ki vladajo po posameznih državah, spričujejo tole dejstvo: čim večja je moč katoliškega časopisja v kakšnem narodu in kakšni državi, tem večji je tudi vpliv katoličanov v dotični državi. Javno mnenje ima velik vpliv na vlado in upravo države, javno mnenje pa delajo časniki. Kjer imajo katoličani močno, dobro urejeno časopisje, ne morejo nad njimi in njihovo Cerkvijo zavladati svobodomisleci, socialisti in komunisti. Dokaz za to so katoličani v Nemčiji, Belgiji in Holandski. Položaj katoličanov na Francoskem po osvetljuje usodo

tistih, ki ne morejo s katoliškim časopisjem obvladati javno mnenje in zavladati v državi.

Ali se zavedamo od monsignorja Pizzarda poudarjene resnice katoličani v naši državi, zlasti mi Slovenci? Prepuščamo odgovor na to vprašanje ne besedi posameznika, marveč vesti posameznika. Časnik je dandanes stvar, ki se tiče tvoje vesti. Ni ti dovoljeno pajdašiti se s slabimi ljudmi, ker je nevarnost, da te slaba družba pokvari. Ni ti dovoljeno imeti in čitati nekrščanskega časnika, ker je največja nevarnost, da se zastrupi tvoja duša, kar se tiče vere in verskega življenja. Če zahaja nekrščanski časnik v tvojo hišo, boš odgovarjal ne samo za sebe, marveč tudi za svoje otroke in za celo svojo družino. Ker je časnik vestna zadeva, moramo krščanskemu časopisju nakloniti vso mogočo podporo. Če nismo še naročili krščanskega časnika, storimo to takoj! Če je tudi danes velika gospodarska kriza, toliko bomo še že utrpeli, da naročimo naš list in druge krščanske liste. S tem si pridobimo zasluge za Cerkev. S tem pa tudi najbolj koristimo našemu ljudstvu, osobito mladini.

*

Japonski cesar Hirohito, na katerega je izvršil Korejec bombni atentat, ki se pa ni posrečil.

Ali je to dovolj?

»Kmetskemu listu« je prišlo do ušes tarnanje o tem, »da kmetski pridelki nimajo nobene cene, da ni denarja in kredita, da je obleka predraga in orodje predrago itd.« Spričo tega tarnanja »Kmetski list v svoji prvi številki letošnjega leta — dne 6. januarja — izjavlja, da samo tarnanje in pripovedovanje nič ne pomaga. Sam pa tako-le modruje:

»Kakor vsaka stvar, tako ima tudi današnja gospodarska kriza svoj vzrok v preteklosti. Le zamislimo se nekaj let nazaj, v tiste čase takoj po vojni. Kako lepo in prijetno se je dalo takrat živeti! Denarja je bilo v izobilju, cene so bile trdne in zaslužki dobri. Kaj čuda, če so se ljudje takrat navadili dobro živeti! Ljudje, ki so prej le redkokedaj jedli meso, so ga jedli takrat vsak dan, pili so pa nič koliko. Vsi so bili lepo oblečeni in stiske ni bilo nikjer.

Žalibog smo takrat pozabili na to, da nam takratni denar ni bil zlat, ampak papirnat. Ta papir pa je začel naglo kopneti in danes se s strahom zavedamo, da smo takrat porabili preveč! Zato pa bo danes treba temeljito pregledati vse to, kar še imamo, s tem pa bomo morali začeti pametno in varčno gospodariti in izdajati le to in toliko, kolikor premoremo! Omejiti pa bomo morali svoje izdatke ne samo v javni upravi, ampak tudi v našem zasebnem življenju in črtati bomo morali vse, kar neobhodno ne potrebujemo.«

To je torej nasvet, ki ga v sedanji težki gospodarski krizi daje kmetu »Kmetski list«. Varčevati! Varčevati je treba tudi v zasebnem življenju in črtati vse, kar neobhodno ne potrebujemo! Primeren nasvet, toda sam za sebe nezadosten. Štediti je mogoče samo tam, kjer kaj je, kjer pa ničesar ni, s čim pa boš štedil? Ako kmet pri volih, ki jih je kupil pred letom, jih celo leto redil, izgubi polovico vsote, ki jo je dal za nje, kako naj vrši načelo štednje? Kako naj izvršuje to načelo, ako mora krmo za živino ponekod skoro trikrat dražje po kilogramu plačati, kakor pa dobi za govejo živino? Črtati to, kar neobhodno ne potrebuje! Ali moreš črtati obleko, ki ji neobhodno potrebuješ in ki je še vedno veliko predraga? Ali moreš črtati izdatke za sol, petrolej, obutev ali potrebne stroše za slučaj bolezni? Ali moreš črtati izdatke za davke in razne davščine, ki se ne znižujejo, marveč ponekod celo rastejo?

S samim receptom varčevanja in štedenja se današnja gospodarska stiska, ki tlači našega kmeta, ne da rešiti. Kmet sam se sploh ne more rešiti, morajo mu tudi drugi pomagati.

SVEČANA OTVORITEV PARLAMENTA.

V ponedeljek, 18. januarja, je Nj. Vel. kralj Aleksander na slovesen način otvoril narodno predstavništvo, obstoječe iz senata in narodne skupščine. V prestolnem govoru je Nj. Vel. kralj podal zgodovinski pregled o razvoju jugoslovanske misli in narodnega teženja po zedinjenju, o dogodkih, ki so se razvijali po 1. decembru 1918 v naši državi ter o dejanju 6. januarja 1929 in razvoju, ki mu je sledil. Z izrazitimi besedami je kralj poudaril naloge narodnega predstavništva, osobito v sedanjih težkih gospodarskih krizi. O kmetemskem vprašanju poudarja prestolni govor sledeče: »Nezaslišni padec cen poljedelskih pridelkov je pahnil kmeta v izredno hudo položaj. S tem, da bomo kmetu priskrbeli primerne cene za njegove pridelke in da mu bomo omogočili boljše življenje, bomo dvignili njegovo potrošno silo in mu ustvarili ugodne pogoje za njegov gospodarski kredit. To je glavno vprašanje, ki je pred nami.«

★

V NAŠI DRŽAVI.

Volitve predsedstva narodne skupščine in senata. Dne 15. januarja sta dobila predsedstvo skupščina in senat. Potom glasovnic je bil izvoljen za skupščinskega predsednika dr. Kosta Kumanudi. Prvi podpredsednik je Karlo Kovačević, drugi podpredsednik Hasan Begović. Za tajnike so bili izvoljeni: dr. Jevremović, Dragiša Stanojević, Ante Kovač in Milan Mravlje. — Za predsednika senata je bil izvoljen dr. Ante Pavelić, zdravnik v Zagrebu, podpredsednika senata sta pa dr. Parmaković in Slovenec dr. Franc Novak.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Bolgarija in Albanija sta sklenili prijateljsko pogodbo, ki določa pravice narodnih manjšin, Albancev v Bolgariji in Bolgarov v Albaniji. Manjšinam je zagotovljeno svobodno ustanavljanje šol in cerkva tamkaj, kjer so v premoči z domačim prebivalstvom.

Vojno odškodninska banka v Baslu odklonila podaljšanje nemških kreditov. Vojno odškodninska banka v Baslu je odklonila prošnjo nemške narodne banke, naj bi jej bil podaljšan kredit, ki ga uživa za brezpogojne vojno odškodninske dajatve Nemčije.

Izjava nemškega kancelarja Brüninga o neplačevanju vojnih odškodnin in druge države. Zadnjič smo poročali, da je izjavil nemški kancelar dr. Brüning, da Nemčija ne more in tudi za bodoče ne bo več plačevala vojne odškodnine. Proti tej izjavi vodilnega nemškega dr-

ZA NEGOVANJE TELESA

za jačanje udov in zaščito pred obolenjem, je Fellerjev Elsafluid priznano domače sredstvo in kozmetikum, že 35 let splošno priljubljen. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

žavnika so vstale vse prizadete države. Amerika ne kaže nobenega zanimanja glede vojno odškodninskega vprašanja in hoče v tem oziru prepustiti Evropo svoji usodi. Pač pa nikakor noče pristati Amerika Nemčiji na ljubo na znižanje ali brisanje vojnih dolgov in se je postavila s tem nastopom proti Brüningovemu stališču, da bi se enostavno črtale za prihodnost vse vojno odškodninske dajatve. Nemčija je računala na pomoč Amerike glede vojne odškodnine, a je sedaj sled nezanimanja Amerikancev popolnoma osamljena.

Sestanek male antante. Dne 30. t. m. se sestanejo v mestu Montreux ob Ženevskem jezeru zunanji ministri držav Male antante. Na tem sestanku bo sporazumno ugotovljeno stališče Male antante z ozirom na razorožitveno in vojno odškodninsko vprašanje, ki se bo reševalo februarja v Lausanni.

Druga vlada francoskega ministrskega predsednika Laval. Dne 14. tega meseca je sestavil Laval vlado, ki je ostala malodane ista, kakor prejšnja, le da je izpadel iz nje dolgoletni zunanji minister Briand. Vojno ministrstvo je prevzel po smrti Maginota Tardieu, predsedništvo vlade in zunanje ministrstvo je obdržal Laval. Briand bo imenovan za stalnega zastopnika Francije pri Zvezi narodov.

Romunsko-sovjetska pogajanja radi sklepa pogodbe o medsebojnem nenapadanju so se razbila, ker Rusija noče brezpogojno priznati Besarabije Romunom.

Poslanci poljske opozicije obsojeni. Parkrat smo že poročali, da so zaprli na Poljskem 11 opozicijskih poslancev, proti katerim je bila zadnje dni zaključena razprava. Od 11 poslancev je bil samo eden oproščen, ostali pa obsojeni na več let, ker se jim je dokazala krivda, da so pripravljali nasilen prevrat vlade. Med obsojenimi je bivši minister in bivši ministrski predsednik.

Iz nemirne Indije. Radi aretacije Ghandija, njegove žene in velikega števila vodilnih nacionalistov je zašel angleški podkralj za Indijo v škripce. Zveza borz za trgovino z bombažem se je postavila odločno za Ghandija in razglašala, da je Ghandijeva aretacija žalitev za vsacega pravega Indijca. Vlada je že Ghandiju predlagala, da ga izpusti in mu prizna omejeno svobodo, ako se zaveže, da se ne bo lotil nobenega protizakonitega koraka in da bo stalno na razpolago angleškimi oblastem. Miru, ki je zavladal po aretaciji Ghandija podkralj nikakor ne zaupa in je izdal v Bombayu nove ukrepe in odredbe proti nacionalistom, ki pomenijo praktično proglašitev obsednega stanja. Vsa zborovanja in sprevedi so prepovedani. Ljudje ne smejo ostati dalje časa na enem mestu. S tem hoče vlada prepričati, da bi se postavljale bojkotne straže.

Rusija in zasedba Harbina od Japoncev. Japonske čete so zasedle v Mandžuriji Harbin, ki je najvažnejše križišče vzhodno-kitajskih železnic in življenjskega pomena za rusko gospodarstvo. Povrh so proglasili Japonci v Harbinu obsedno stanje. Z zasedbo Harbina je zadela Japonska v živo Rusijo, ki je istopila po svojem poslaniku v Tokiju proti omenjenemu koraku japonskih čet.

★

Petdesetletnica škofa dr. Jurija Dobrila. Letos, in sicer 13. januarja je poteklo 50 let, odkar je umrl veliki hrvatski škof dr. Jurij Dobrila. Rojen je bil 16. aprila 1812 v tinjanski župniji v Istri od siromašnih kmetijskih staršev. L. 1857 je bil imenovan za škofa v Poreču v Istri, l. 1875 pa se je preselil kot škof v Trst, kjer je 13. januarja 1882 umrl. Škof dr. Dobrila je bil za istrske Hrvate to, kar je bil škof Slomšek za štajerske Slovence. Položaj Hrvatov v Istri je bil podoben položaju Slovencev na Koroškem in Štajerskem. Razlika je bila v tem, da je hrvatstvo v Istri ječalo pod italijanskim jarmom, slovenstvo pa je stokalo pod nemškim pritiskom. Zato je bilo Dobrilovo delovanje popolnoma podobno Slomškovemu. Kakor Slomšek, je bil Dobrila mož orjaške vere in velike ljubezni do Boga in lastnega naroda. Istrski Hrvatje so bili narod brez narodne prosvete, brez šol, brez knjig. Dobrila jim je spisoval knjige. Njegovi spisi so bili po največ verske in nabožne vsebine. Njegov molitvenik »Oče, zgodi se volja tvoja« je postal narodna čitanka, iz katere so se starejši ljudje naučili čitati in ljubiti svoj materni jezik. Dobrila je srčno ljubil hrvatsko kmetско ljudstvo. Najbolje se je počutil, ako je obiskoval preproste kmetijske hišice ter tamkaj se razgovarjal s kmetiskim ljudstvom. Zavedal pa se je tudi, da ni pravega naroda brez narodnega razumnštva. Zato je poskrbel, da so mogli nadarjeni sinovi istrskega siromašnega kmeta v šole, v katerih so se izšolali za duhovnike ali za dobre krščanske uradnike in učitelje. Ustanovil je štipendije za šolsko mladino porečkopoljske škofije z glavnico 10.000 kron z glavnico 16.000 kron, za svoje rojake in z glavnico 140.000 kron za dijaško semenišče. Kot politični voditelj svojega naroda je dr. Dobrila odločno branil njegove pravice in pravo hrvatske narodnosti na Dunaju in v istrskem deželnem zboru. Da bi vzbudil politično narodno zavest med ljudstvom, je ustanovil l. 1870 politični list, tednik »Naša Sloga«. Škof dr. Dobrila je ljubil svoj narod ter neumorno za njega deloval do zadnjega svojega diha. Zato je njegov spomin ostal v srcu istrsk. naroda. Škof dr. Dobrila je svetla zvezda, ki še vedno sije tužni Istri, sije zlasti danes ko je črna megla tujinstva zagrnila to deželo v trpljenje in žalost. Naj bi ta zvezda bila rešiteljica hrvatskega ljudstva ob obalih sinje Adrije!

Katoliška akcija v Italiji. Razvoj katoliške akcije v Italiji je šel s tako naglim korakom, da je fašizem postal ne samo pozoren, marveč tudi nervozen. Osebito katoliške mladinske organizacije so se tako lepo razvijale, da se je fašizem začel bati za svoj naraščaj. Število članov katoliških mladinskih organizacij je vedno bolj raslo, in sicer v takem obsegu, da fašistične mladinske organizacije kjub temu, da so od države podpirane in plačane, niso mogle več s katoliškimi tekmovati. Vsled tega je začel italijanski fašizem Katoliško akcijo, osebito njene mladinske organizacije, surovo in krvavo preganjati. Kakšno je bilo to preganjanje, se vidi iz tega, da se je moral papež Pij XI. v posebni okrožnici o Katoliški akciji obrniti na vesoljni katoliški svet za pomoč. Tega se je fašizem zbal ter napravil z Vatikanom kompromis, kar se tiče delovanja Katoliške akcije v Italiji. V smislu tega kompromisa je papež Pij XI. početkom novega leta izdal za italijansko Katoliško akcijo nova pravila. Bistvene spremembe v ustroju Katoliške akcije tudi po teh pravilih ni. Slejkoprej obsega italijanska Katoliška akcija te-le katoliške stanovske organizacije: 1. mož, 2. žen, 3. vseučilišnikov, 4. vseučilišnic, 5. mladeničev, 6. deklet. Težišče teh organizacij je v župnijah in v škofiji, ne pa v osrednjem uradu cele italijanske Katoliške akcije. Na čelu škofijske zveze teh navedenih organizacij stoji škofijski odbor, kojega člane imenuje škof. Dejavnost Katoliške akcije se s to spremembo pravil ne bo zmanjšala, temveč se bo povečala.

Borba za šolo v Franciji. Šolsko vprašanje je življenjskega pomena za katoličane. Zato vidimo, da se katoličani, ki se le količkaj zavedajo svojih dolžnosti napram veri in cerkvi, po vseh državah borijo za pokristjanjenje šole. Največ težav je v tistih državah, kjer vlada državni šolski monopol. V Franciji sicer še ni vpeljan šolski monopol države, ker so dovoljene zasebne šole. Nasprotniki krščanskega svetovnega nazora s framasoni na čelu pa se trudijo, da bi izpodrinili zasebne katoliške šole ter tako dejansko spravili vse šolstvo v roke države. Framasonske nakane podpirajo v parlamentu radikali in socialisti. Postopajo pa tako-le: V državnih srednjih šolah je za nižje razrede vpeljan brezplačen pouk, v višjih razredih pa je treba plačati šolnino. Framasonska parlamentarna levica — radikali in socialisti — se pod vodstvom pristozidarjev trudi, da bi se odpravila šolnina v vseh državnih šolah. In ravno v tem je nevarnost za zasebne katoliške šole, ki ne morejo izhajati brez šolnine, ker drugače ne zmorejo vseh velikih stroškov. Ker se agitacija levice pokriva s socialnim plaščem, češ, da je njeno načelo v korist gospodarsko šibkejšim slojem, ki ne morejo lahko plačati šolnine, je s tem položaj za katoličane otežkočen. Katoliški mladinski krogi so počeli po Franciji širiti misel, naj Francija sprejme belgijski šolski sistem, ki je v tem, da država podpira denarno v primeru s številom šoloobiskujočih otrok svobodne (zasebne katoliške) šole. Res bi ta rešitev bila naj-

boljša. Težko bo pa za takšno rešitev dobiti večino v parlamentu. Krščanska stranka v parlamentu, ki se imenuje demokratska ljudska stranka ter je v sredini med svobodoumno levico in konzervativno desnico, bo imela težko in hvalevredno nalogo, da brani in uveljavlja šolske zahteve francoskega katolicizma.

Brezbožnost v baltičkih državah. V baltičkih državah, ki so sosedne boljševiski Rusiji, zlasti v Letonski in Estonski, se vedno bolj uveljavlja vpliv boljševiske brezbožnosti. Valovi brezbožniške agitacije segajo tudi v Estonsko in Letonsko ter so tamkaj zajeli predvsem protestantsko cerkev. V Estonski se je evangelsko-luteranska cerkev organizirala kot narodna cerkev, z vodilnim osrednjim uradom. Zadnji čas pa nekateri luteranski pastori popolnoma prezirajo ta vodilni cerkveni urad. Nekaj jih je izstopilo iz zveze narodnih cerkva ter ustanovilo takozvani protestantski pokret, ki zanika božanstvo Kristusovo. Radikalno-socialistično krilo hoče ustanoviti še bolj narodno cerkev, to je, vzpostaviti hoče staro pogansko vero. Ustanovili so takozvani »svet modrijanov«, kojega svečeniki darujejo na poganski način maliku »Taam«, pšenico, sadje in cvetje. Daleč so prišli ti-le protestantovski intelektualci (razumniki). Iz krščanstva so padli v poganstvo.

Zima v boljševiskem raju. V leningradskem komunističnem listu »Krasnaja Gazeta« je dne 25. decembra 1931 izšlo poročilo o mrazu, ki vlada v ruskih bolnišnicah in delavskih zdravilišnih. V tem poročilu se med drugim poroča naslednje: »Že 5 tednov je zdravilišče za tuberkulozne v Djetskojem selu (okraj Leningrad) in delavsko zdravilišče v Sestrorečkem okraju brez vsega kuriva. Temperatura v bolniških sobah ne sega prelo ničle. Celoasto dni ne dobijo bolniki nobene tople hrane, ker ni kuriva, da bi se zakurilo peči.« Mrzlo, strupeno mrzlo je v boljševiskem raju. V Londonu, Dancigu in Stetinu pradaajo bolševiki drva iz Rusije po smešno nizkih cenah, v Rusiji pa ne privoščijo delavskim bolnikom po bolnišnicah niti koščeka lesa ali premoga. Tako človekoljubno je komunistično gospodarstvo.

*

Dunajski zdravnik o Poljšaku.

Predstavnik 2. kirurški oddelka Rudolfove bolnišnice na Dunaju, dvorni svetnik dr. Karel Funke je lansko leto imel pred zdravniki, ki so prišli iz raznih držav, predavanje o raku in njegovem zdravljenju. V tem predavanju je na koncu rekel: »Sklepno hočem poročati o načinu zdravljenja, ki je vsled tega izjemen, ker ga je izročil zdravnikom nek lajik, jugoslovanski učitelj, in ki je pripraven samo za zunanjega raka. S tem Abjinin-zdravilom delam s privolitvijo zdravstvenega urada že celo leto poskuse, za sedaj pri oteklinah, ki se ne dajo operirati. Farmakološki (zdraviloznanstveni) urad dunajskega vseučilišča je to zdravilo preis-

kal ter izjavil, da se brez pomisleka sme uporabljati »pod zdravniškim nadzorstvom«.

Primarij mariborske bolnišnice dr. Černič je v listu »Mariborer Zeitung« dne 6. januarja 1932 objavil z ozirom na izvajanja dr. Funkeja članek z naslovom: »Kako je z zdravljenjem na raku obolelih po Poljšaku?« Na ta članek je dvorni svenik dr. Funke objavil v »Mariborer Zeitung« z dne 15. januarja t. l. strokoven članek kot odgovor. Iz tega članka objavljamo zadnji del. »S tem je zadeva,« tako piše dr. Funke, »za mene končana. Pomilovanja vredno je, če tovariš in povrh še strokovni tovariš zdravniške objave tako popačeno objavlja v javnem časopisu, z očitnim namenom, da bi svojega sorojaka, ki se trudi, da bi pomagal trpečemu človeštvu, onemogočil. Kakor dolgo odobrava nadrejena oblast nadaljevanje poskusov (s Poljšakovim zdravilom), se bodo nadaljevali, pri tem me ne bodo ovirale razne objave tovarišev, ki niso nikoli zdravili z mazilom (Poljšakovim). Ravno nasprotno!

Lahko vam izdam, da se danes izdelujejo Poljšakova zdravila v dobro urejenem laboratoriju pod vodstvom lekarnarja, da obstoja pod vodstvom asistenta in profesorja Volka posebno zdravilišče in je podalo že nekaj sanatorijev izjavo, da dajo cele oddelke na razpolago za zdravljenje po Poljšakovem načinu. Ne smem prezreti dejstva, da študirajo zdravniki iz vseh pokrajin na mojem oddelku način zdravljenja in prosijo, da se jim pošljejo Poljšakova mazila.

Presoja vprašanja, kedo povzroča zmedo v tem perečem vprašanju: Ali jaz, ki sem poročal nepristransko pred zdravniki o zdravljenju s Poljšakovim mazilom in jim predstavil ozdravljene slučaje, ali primarij dr. Černič, ki je moja izvajanja popolnoma popačil in jih neresnično kritiziral v dnevniku, te prepuščamo širni javnosti.«

*

Radi uboja lastne matere na zatožni klopi. Dne 12. januarja je obravnavalo mariborsko sodišče nad vse žalosten slučaj, v katerem je šlo za obsodbo sina, ki je v pijanosti in surovosti zagrešil uboj lastne matere. Obtožnica dolži 33 letnega posestniškega sina Franca Rojko iz Prodnege vrha sledečega zločina: Dne 9. oktobra je imela Elizabeta Rojko v Prodne vrhu trgatev, pri kateri bi naj bil opravil prešanje z delavci močno vinjeni sin Franc. Sin je hotel iti zvečer v klet po vino, a mu je mati branila, ker je že bil pijan. Materino svarilo je sina razljutilo, da je pognal delavce domov. Ko so se delavci odpravljali, sta bila mati in sin v kleti. Nenadoma so začuli zunaj stoječi zamolkel udarec iz kleti in presunljiv vzdih »Jezus Marija« in že je stopil osumljeni na trato pred viničarijo ter dejal: »Tega črnega hudiča (mislil je

svojo mater) moram še danes ubiti, bom šel notri in bom to proketo babo tako treščil, da se bo vsa razletela; sedaj se je hudič samo potajil.« Medtem je pristopil Alojz Kovačič, ki je pomagal Elizabeti Rojkovi pri trgatvi in obtoženi je napadel tudi njega ter ga vrgel s tako silo na tla, da si je zlomil ramensko kost. Delavci in obtoženi so nato zapustili viničarijo. Šele drugo jutro je našla viničarka mater mrtvo. Raztelesenje je dognalo, da je starki počila lobanja, ker jo je obtoženi vrgel ob mizo in na tla. Nečloveški sin se je izgovarjal, da je mati sama padla, a mu sodišče ni verjelo, ampak mu prisodilo 4 leta in tri mesece robije in petletno izgubo častnih pravic. Poškodovanemu Kovačiču pa bo moral še plačati 1084 Din odškodnine.

Radi dviga mu je počilo malo črevo. Vpokojeni železniški čuvaj Franc Žnidarič je imel kolino in je na večer prenesel iz veže v kuhinjo težko mizo. Radi dviga mu počilo malo črevo in je umrl v mariborski bolnici kratko po operaciji.

Pri spravljajanju drv je smrtno ponesrečil 38 letni Žunko v Kamnici pri Mariboru. Deblo je zastalo v drči, Žunko je hitel, da ga porine, a mu je pri tem spodrsnilo in udaril je z glavo tako močno ob hlod, da je obležal na mestu mrtev.

Težko je povozil v Bresternici pri Mariboru osebni avto vojaka Leopolda Ačko, ki se je mudil doma na dopustu. Povoženi ima pretres možganov in je bil prepeljan v mariborsko bolnico.

Poledica — vzrok smrti. V mariborski bolnici je umrl 48 letni Ivan Bogatin. Na domačem dvorišču v Malehovi je spodrsnil na ledu in priletel pri padcu s trebuhom ob panj. Vsled notranjih poškodb je umrl.

Desno nogo si je zlomil pri padcu na poledeneli cesti posestnik Ferdinand Pukl iz Rošpoha pri Mariboru.

V Dravo je skočila pri Mornhofovi žagi pri Dravogradu 34 letna Barbara Vravnik. V smrt jo je pognala neznosna živčna bolezen.

Nogo je nevarno poškodoval brzojavni drog delavcu Matiji Bohaku v impregnirnici v Hočah pri Mariboru.

Izredna smola. Martin Roškaj iz Cvetkovcev pri Ormožu je imel opravka v sodni dvorani na okrožnem sodišču v Mariboru in je pustil kolo, na katerem se je bil pripeljal od doma, v veži. Po končanem poslu na sodišču omenjeni ni našel več kolesa in si je moral za povrat kupiti železniško karto.

Cela tolpa, katero so orožniki komaj spravili pod ključ. Dne 12. januarja opoldne je obiskala družba 8 neznanih, oboroženih mož krčmo Rudolfa Debe-

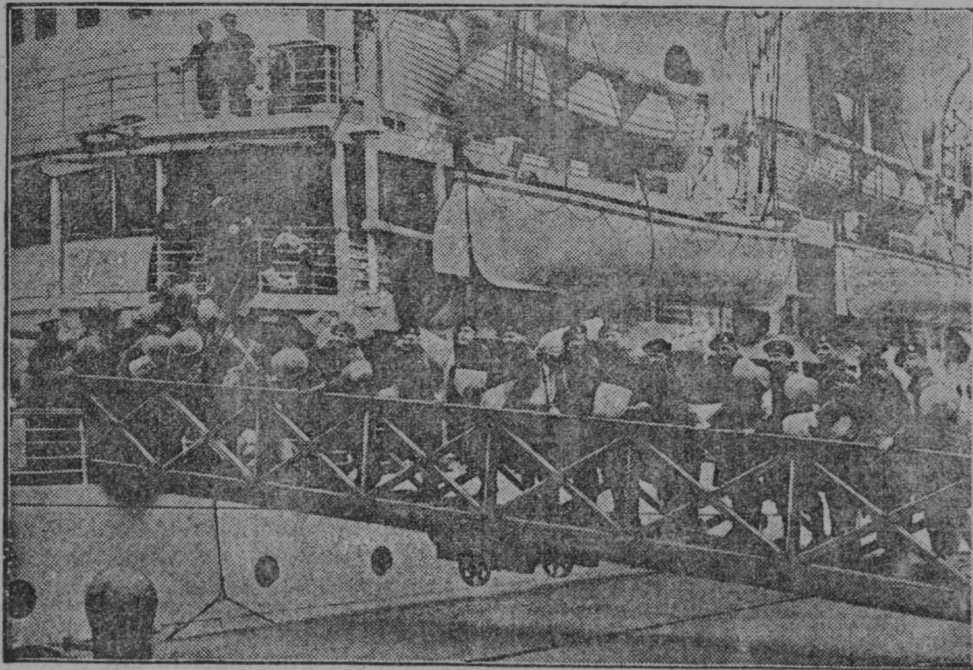
ljaka na Borlu pri Zavrču. Ker so bili možakarji pijani, jim je gostilničar odrekel pijačo, a so ga zato napadli in je komaj ušel ter se skril na podstrešju sosedne hiše. Tudi tukaj so ga izsledili, a ga je rešila ključavnica. Tolpa se je po brezuspešnem razbijanju po vratih podala proti Stojncem. Debeljak je poklical završka orožnika, ki sta dohitela nasilneže v Stojncih. Oboroženi nasilneži pa se niso ustrašili dveh orožnikov, ki sta se zatekla v Ptuj po pomoč. Pet orožnikov je dohitelo tolpo pri Sv. Marku in jo spravilo z avtomobilom v zapore v Ptuj.

Mrtvo so našli dne 11. tega meseca v svoji hiši posestnico Marijo Murko, v Krčevini pri Ptuj. Njena nenadna smrt je zagonetka in ima zadevo v rokah sodišče.

Žena vodje indijskih nacionalistov Ghandija, gospa Kasturbay, je bila aretirana od angleške oblasti.

Levo: Vedrilni križ pri Framu. Čitaj tozadevni članek v današnji številki.

Radi nemirov v Indiji prevažajo Angleži iz domovine v razburkana indijska mesta čete.

Desno: Rešeni po 144 urah. Rudarji v premogovniku Beuthen v Nemčiji so bili 144 ur zasuti. Na sliki vidimo rešene v bolnici.

Spodrsnil je v noči na ledu in obležal mrtev. Domači mesar Martin Šiker iz Radvanja pri Mariboru se je vračal dne 14. t. m. v noči od kolin na Teznu proti domu. Ko je hotel preko malega potoka, mu je spodrsnilo na ledu, udaril je z glavo po ledu, omedlel in našli so ga zmrznjenega.

Pod vlak se je vrغل dne 15. t. m. na večer 50letni posestnik Anton Laufer iz Cirknice pri Št. Ilju v Slov. goricah. Vlak je nesrečnemu samomorilcu odrezal glavo.

Z nožem skozi hrbet do pljuč. Tri Kralje so prepevali po Dravskem polju trije odrasli možakarji. Ob zaključku obhodov so se napili in pri delitvi drobiža so se sprli med seboj. Janez Lenard je zabodel Simona Predikako z nožem v hrbet do pljuč.

Nesreča pri podiranju drevja. Viničar Franc Kolednik pri Sv. Barbari v Halozah je podiral drevje. Bukev je padla nanj, mu zlomila obe nogi in ga še notranje hudo poškodovala.

Požar uničil skedenj. Dne 11. januarja krog polnoči je uničil od zlobne roke podtaknjen požar skedenj posestnika Ivana Pušenjaka v Cezanjevcih pri Ljutomeru. S skednjem vred je zgorela živinjska prehrana, vozovi ter kmetijski stroji in znaša škoda 30.000 Din.

Bojni pohod proti ciganskemu taboru. V gozdu na Turškem vrhu v Halozah so se utaborili cigani iz Hrvatske in ogrožali s tatvinami in nasilnostmi cele Haloze. Ko so se pa lotili cigani na cesti treh voznikov, so slednjim priskočili na vpitje na pomoč sosedje iz bližine in prepodili napadalce. O dogodku obveščeno orožništvo se je lotilo ciganskega tabora v spremstvu kmetijskih fantov ter mož, ki so komaj ugnali dobro oboroženo tolpo in jo odvedli zvezano v zapore v Ptuj.

Ogenj v trgovini. Iz nepojasnjene vzroka je izbruhnil 8. tega meseca v noči ogenj v trgovini Marije Vreg v Leskovcu pri Ptuj. Požar se ni mogel prav razviti, ker je bila trgovina zaprta, a vendar je povročil 8000 Din škode.

Na srečo zgrešeni strel. Dne 14. januarja zjutraj se je podal posestnik Franc Florjan iz Kaple na vlak v Št. Peter v Savinjski dolini. Na cesti ga je napadel neznanec s samokresom in ga pozval na stoj. Napadeni se je spustil v tek in neznanec je oddal na bežečega več strel, ki so na srečo zgrešili cilj. Zadevo preiskujejo orožniki.

Ustrelil ženo in otroka. V Zagoricah pri Bledu je ustrelil v noči 36 letni inženjer in lesni trgovec Vladimir Klimec: ženo, 7 letnega sinka in nazadnje še samega sebe. Ko so odprli drugo jutro stanovanje nasilnim potom, so našli celo družino s prestreljenimi lobanjami.

Dva stekla psa obgrizla pet oseb. V celjski Pasteurjev zavod je bilo oddanih 5 oseb, katere sta obgrizla dne 12. t. m. dva stekla psa.

Obstrelil je na lovu posestniški sin Franc Debeljak v Dvorski vasi pri Ribnici na Kranjskem 18letnega delavca Franca Škulj.

Skoraj bi se bil pogodil v srce. Čevljarski vajenec Ivan Krhlin iz Št. Jer-

neja na Dolenjskem je rezal z ostrim nožem rob podplotov pri čevlju. Oster nož mu je zdrsnil in vajenec se je zadel z rezilom v prsa in bi bila ostrina pogodila srce, da se ni odbila ob rebrni kosti.

Graničarji napadeni od vinjene družbe. Kaplar graničarske čete Milivoj Vuković in še dva graničarja so se vračali skozi Ocinje ob avstrijski meji v Prekmurju. Graničarji so šli pogledat v tamosnjo krčmo, iz katere je odmevalo vpitje. Po vstopu v gostilno je dobil redov Mladenovič literško steklenico v prsa, kaplarju Vukoviću pa je nekdo zasalil nož v prsa. Graničarje je otela le še pripravljenost pušk. Težko ranjenega kaplarja so prepeljali v bolnico v Mursko Soboto.

Notar Kogej Jak., Maribor, je pričel uradovati; med začasnim dopustom ga namestuje gospod notar dr. Ivo Šorli, Aleksandrova cesta 14. 109

Menjalnica žita Dragotin Kopic, Maribor, Aleksandrova cesta 77 je od Priv. Akc. društv. pooblaščen za nakup monopolne pšenice. Istotam se menjava vsaka druga vrsta zrnja in olja po starem.

Nihče ni primoran kupiti v »Tekstilnem bazarju«, Maribor, Vetrinjska ulica 5. Vsak si pa lahko ogleda blago, ker je res lepo in po ceni. Svileni robci, žamet, hlačevina, sukno, nogavice, raznovrstno perilo ter velika izbira venčkov in šopkov za neveste. Postrežba točna in brez vsiljivosti. 108

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov solca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkujočih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za vnaprej poslanih 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Obrtniki, ali poznate obrtni zakon? Vsak obrtnik mora vedeti, kake pravice in kake dolžnosti ima glede svojega obrta. Sedaj je izšel novi obrtni zakon. Dobite ga v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru po Din 20.— in poština. Naročujte ga, ker je zaloga majhna!

Če imaš vsaj malo več denarja, da si lahko kupiš več knjig, tedaj ti priporočamo roman v treh knjigah: Winnetou. Tega boš bral kar naprej, tako je zanimiv! Vse tri knjige obsegajo 12 zvezkov po Din 13.—. Vezana knjiga stane vsaka po Din 65.—, celo platno Din 70.— in z barvano sliko na prednji strani po Din 75.—. Knjižnice in čitalnice ne bodo imele za to zimo lepše knjige kakor je Winnetou. Naj poizkusijo, bodo videle, kako jo bodo ljudje radi brali! Zato naj vsa društva, ki še niso te knjige naročila, brž pišejo po njo, sedaj je že na razpolago. Člani društev zahtevajte v svojih knjižnicah roman Winnetou! Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kmetiskim gospodarjem in gospodinjam toplo priporočamo koledar, ki je izšel res za nje. Za gospodarje je Kmetiski koledar, za gospodinjne pa Gospodinjski koledar. Vsak stan s poštnino vred samo 10 Din. Najceneje je za vas, da pošljete znamke v pismu naprej z naročilom Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Šumi, šumi, Drava...« — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Čirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanji snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

Tisočaki dobro naloženi v »Tekstilnem bazarju«, ugoden nakup raznovrstnih ostankov platna, sukna, barhenta, hlačevine svile itd.

*

Smrt šentlenarškega g. dekana.

Dne 16. jnuarja je zatisnil oči po dolgotrajni bolezni g. konz. svetnik, dekan in župnik v Št. Lenartu v Slov. goricah, Jožef Janžekovič v starosti 64 let. Rajni se je rodil dne 28. 2. 1868 na Polenškaku in je bil posvečen v mašnika leta 1894. Kaplanoval je pri Sv. Barbari v Halozah, v Št. Petru pri Radgoni in pri Sv. Križu pri Slatini. L. 1905 je prevzel župnijo v Št. Lenartu, kjer je postal l. 1920 dekanijski upravitelj in leta 1927 pa dekan. Za svoje duhovniške zasluge je bil imenovan l. 1923 za duhovnega in leta 1930 za konzistorijalnega svetnika.

Blagopokojni je bil že kot kaplan povsod nad vse priljubljena duhovniška duša. Kot župnik in dekan pa je bil v Slovenskih goricah v narodnem oziru vodilna osebnost, kojega beseda sta poslušnila kmet in inteligent. Odlikoval se je po izredni gostoljubnosti in bo ostal v hvaležnem in v častnem spominu pri vseh, ki so poznali njegovo blago dušo in bili deležni njegovega gostoljubja!

*

Vedrilni križi.

V zadnjih desetletjih so bili videti v Sloveniji tu in tam še takozvani »vedrilni križi«, kateri nam pričajo, kako človekoljubni in za blagor svojega bližnjega zavzeti so bili naši davni predniki, kajti stavb tako izrecno srčne kulture še nismo nikjer drugod v srednji in južni Evropi zasledili, če jih seveda nismo prezrli.

Opis vedrilnega križa.

V naslednjem hočemo zabeležiti vse ono o teh nedavnih stavbah, kar smo o njih še sami ugotovili ali pa zvedeli od drugih.

Take stavbe, ki so bile nekdaž poleg našega koruznjaka in kozolca tudi vsekakor neka gradbena posebnost slovenskega kmeta, so združile obenem dvojni namen: verski in varstveni. — Na široko zidani, navadno štirioglati sohi je bila postavljena visoka streha z nerazmerno velikim kapom ali podstrešjem, tako, da si je moral vsakdo tolmačiti to kričeče nerazmerje kot izrodek kmečke neokusnosti, dokler mu pravi namen te zgradbe ni bil znan. Ob stenah sohe so bile ali slike raznih svetnikov, tu in tam tudi razpelo ali kip Matere božje v primernih izdolbinah. Na vrhu strehe je bil vedno velik železni navadni ali tudi papežev križ.

Namen vedrilnega križa.

Namen te stavbe je bil, da se postavijo poljski delavci kakor popotniki pod to streho, ako jih zasači dež, toča ali hudourje pri delu na polju ali na cesti daleč od hiš, da lahko tam vedrijo. Da pa v križ sam ne vdari strela, kedaj je tam polno vedrilcev, to naj zabranijo križ in posvečene podobe. Umestno bi

bilo, celo tukaj ugotoviti, da li ni drog, na katerem je bil prikovan železen križ, segal tudi skozi soho do podtalnih vod in tako služil kot strelovod. Časoslovno je ta domneva popolnoma upravičena, ker so take varnostne pripomočke poznali že tudi stari Egipčani in Hebrejci, o času vznika »vedrilnih križev« pa sploh nimamo pojma.

Seveda so izgubile take udobnostne stavbe v novejši dobi svoj prvoten smoter. Stalnih peš — potnikov danes ni več. Novo izučeni rokodelci ne hodijo več v tuje dežele »po valjcu«, da si ogledajo, kako se njihova obrt izvršuje, drugod, in živinski sejmar ali delavec na polju si vzame za vsak slučaj dežnik seboj.

Kolikor se spominjam iz prvih let ljudske šole, so stali taki križi ob križiščih cest in na mestih, kjer se je združilo več občinskih mej daleč od kake hiše ali vasi. Videl sem take še nekje blizu Cirkovc, Poljčan, Rogatca, toda danes jih ni več videti; dotične občine so jih pustile najbrž propasti. — Dvomim tudi, da li še kdo danes živečih ve, da so te križe nazivali kot »vedrilne« in nisem v svojem življenju samo menda več kot dva dotrikrat čul na lastno uho tega označevanja.

Vedrilni križ pri Framu.

K sreči se nam je pa ohranil en tak »vedrilni križ« velečastite starosti in v prvotnem stanju, ker ga je najbrž kako podedovano pobožno izročilo negovalo vestno do dandanes. — Ta stoji ob križišču državne ceste Maribor—Slov. Bistrica in okrajne Rače—Fram v severozahodnem kotu, in sem ugotovil na njem naslednje mere: zidan steber (soha) je 2.60 m visok in na vsaki strani 2.20 m širok; streha je čez 3 m visoka in podstrešje (kap) štrli na vsako stran 0.92 m ven. Streha je krita s pohorskim skrilnatim kamenjem, s katerim so krite tudi vse starejše cerkve na Pohorju. Na stavbi vidimo še letnico »1568«, toda ne vemo pri tem, da li je to leto zgradbe ali pa že leto kakega izdatnejšega popravila.

Da si pa bralec to značilno domačo stavbeno redkost lahko lažje predstavi, smo jo dali posneti; žal, da je vrhni križ presegel ploščo, tako da ni razviden na sliki. Vsekakor nam pa slika dokaže, da najde pod tem podstrešjem lahko zavetje 20 oseb, ne da bi bile premočne, seveda če ne dežuje preveč na hlip.

Kako hitro pa pridejo take narodopisne znamenitosti iz ljudskega spomina posebno v novejši, vseskozi površni dobi in vihravi kulturni dobi, sem prepričevalno ugotovil posebno pri tem križu. Koliko sem imel priložnosti povpraševati starejše ljudi v Framu in okolici, mi nihče ni vedel več povedati niti kako se imenuje ta čuden križ, niti kak namen ima. Da tega res nihče ne ve, zato je dokaz na sliki sami. Napravili so tu še posebno ograjo okoli križa, katera menda naj zabrani ravno to, zakaj naj služi križ. Čimprejšnjo odstranitev tega plota zahteva zdravi razum.

Posebno značilno pri vsem je še to. Vprašal sem starčka, da li je kedaj vedril pod tem križem? Priznal je, da ž nekajkrat. Na vprašanje pa, kaj si

PRI GIHTOVIH NAPADIH V SKLEPIH izločuje se grčasta usedlina z zdravljenjem s Pistyanskim blatom pri hiši. Gotova kompresa »Gama in naravna blatna kocka »Pi. Qa.« se dobi pri drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

je mislil pri tem, zakaj ima ta križ tako nenavadno potratno podstrešje, je rekel: »Nič. Imeli so pač takrat, kakor danes, lesa na izobilje!«

Tako ginevajo drug za drugim najznamenitejši drobci našega jezikovnega zaklada in tako se rušijo dan za dnem dalje dokazi naše nekdanje znamenite regionalne kulture, ki jih nihče ne reši in raje prepusti, da jih novodobni »napredek« za vselej — potepta.

★

Cene živini.

Ko smo zadnjič objavili, da cene živini rastejo, je tudi izginila najnižja cena mesa, ki se je prodajalo že po 4 Din kg. Sedaj je cena že po 6, 8 in več. Banska uprava je sicer zadnjič določila, koliko največ smejo mesarji zaslužiti, ni pa določila najnižje meje za ceno, za katero naj mesarji kupujejo živino. Ceno kruhu, ki se v zelo malem obsegu peče iz slovenske moke, je določila. **Zato moramo kmetje sami določiti najnižjo ceno živini.** Držimo se cen, kakor jih kaže sejmko poročilo iz Belovara: Biki 4—5.50, pitani voli po 5—7, krave od 3—4.50, teleta 5—6.50.

Kdor daje živino pod to ceno, uniči sebe in ves kmetijski stan!

Ako tovarnar ne izhaja, zviša ceno svojemu izdelku in konsumenti ga kupujejo, nihče nič ne reče. Kmet sedaj tudi ne izhaja, zakaj ne bi zvišal cene živini, ki je itak prepocen. Vsi mestni stanovni pripoznavajo, da je kmet največji revež in da mu je treba pomagati, zato ne bo odpora proti zvišanju cen živini.

Čudimo se, da Kmetijska družba v Ljubljani, ki pravi, da je zastopnica kmetijskega stanu, še do danes ni povzdignila svojega glasu za ureditev cen živini! To, kar zahtevamo za našega kmeta, je tudi rešitev države, naš kmet je itak tako vesten davkoplačevalec, da bo vse na davkarijo nesel, kar bo za živino dobil.

Ponovno torej pozivamo kmete: Ne uničujte samega sebe! Ne dajate živine pod vsako ceno! Oblasti in strokovne organizacije pa pozivamo, da uredijo najnižjo ceno živine!

Tudi kmetje ne gremo živi v grob, pa tudi s svoje zemlje ne, zato so ti naši pozivi — klic ob dvanaesti uri!

Popravek. Sejem dne 7. tega meseca kjer so kmetje sami dvignili cene živini za 2 Din pri kg žive teže, se je vrnil v Belovar in ne v Beogradu, kakor je pomotoma tiskarski škrat objavil.

Za gospodarje na Dravskem polju! Čas je, da se začnete tudi sami oboroževati proti krizi, ki vlada danes. Dajate so enako visoke, ponekod še višje, vaši pridelki pa stalno padajo v cenah. V Cirkovcah so ustanovili vnovčevalnico krompirja s sedežem v Račah. Ta zadruga je pripomogla, da prodajate krompir po 1 Din in po 1.25 Din, sicer bi ga še po 50 par težko prodali. Hočejo pač pri tej trgovini zaslužiti razni mešetarji in prekupčevalci. Ta zadruga si je na zadnji odborovi seji nadelala nalogo, da pojde tekom zime po vsem Dravskem polju in vasi do vasi in združila v sebi vse kmete, ki si želijo izhoda iz velike stiske. Ponekod so že odborniki nabrali precej članov (Št. Janž, Sv. Marjeta). Kmetje, izrabite to priliko, da se združite, ker le v organizaciji je moč in rešitev!

★

Potujoča poljedelska razstava in šola.

Že več nego šest mesecev se pripravlja potujoča poljedelska razstava in šola, ki se sestavi v 22 železniških vagonih. Na tej razstavi bo po programu zastopano tudi gozdarstvo. Razstava bo poučnega značaja za čim širše kroge kmetovalcev. Iz Beograda odide vlak z razstavo začetkom meseca februarja tega leta. Obstal bo na vsaki postaji tako, da bo tekom dveh let obvozil vse postaje naše države. Da bi bilo gospodarstvo na tej razstavi dostojno zastopano, pozivlja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na željo ministrstva za šume in rudnike vse obrtnike in industrijce, kateri se bavijo z obdelovanjem lesa v katerikoli obliki, da pošljejo za to razstavo posamezne svoje izdelke. Ako se pravilno razlaga namen razstave, se more lahko določiti, kaj je treba na izložbi pokazati našemu kmetovalcu. Za vzgled predmetov, ki naj bi se razstavili, navaja ministrstvo lesne sortimente domače hišne obrtnosti, n. pr. kuhinjska posoda, vretena, preslice, držaji, korita, leseno ogelje itd., kakor tudi vse ostale predmete, katere potrebuje kmetovalec v svojem gospodarstvu. Med te spadajo tudi pasti, razne pripravke za sekanje drevja in obdelovanje lesa, dalje slike, načrti, kartogrami, modeli in albumi, nanašajoči se na poslovanje posameznih podjetij, posebno pa gozdarstva v obče. Obrtniki in podjetniki, ki se bavijo s predelovanjem lesa, so interesirani na lesu, kako se vzgaja ljudstvo glede gojenja gozda in njegovega izkoriščanja, kajti v kolikor je narod v tem pogledu boljše vzgojen, tem več bomo imeli lepih in dobro ohranjenih gozdov, kar bo tudi obrtnikom in podjetnikom omogočevalo uspešnejše poslovanje. Končno se ne sme prezeti tudi neposredne koristi, katero daje razstava kot reklamno sredstvo, ker bodo razstavo posečali poleg kmetovalcev tudi mestni prebivalci — trgovci. Obrtniki in podjetniki, ki žele razstaviti svoje izdelke na tej potujoči razstavi, naj za razstavo namenjene predmete pošljejo do konca januarja 1932 na naslov: Upravi Topčiderskog parka (za Pokretnu poljoprivredno izložbo i školu) v Beogradu. Za razstavo namenjeni materijal se mora poslati tudi pozneje, ker se bodo, kakor bo dohajal, pošiljal tja, kjer se bo razstava v določnem času nahajala.

★

Posnemanje mleka.

(Dalje.)

Drugi način, pri katerem dobimo sladko smetano, je pa sledeči: Takoj po molžnji precedimo mleko v 30 do 60 cm visoke posode iz zacinjene železne pločvine z vsebino 20 do 50 litrov. Te posode postavimo v večjo posodo (korito ali čeber) napolnjeno z mrzlo vodo. Da bo voda ves čas, ko se nabira smetana (to je 12 do 24 ur), enako mrzla, ji pridenemo ledu. Voda mora namreč imeti plus 3 do plus 4 stopinje Celzija ter stati dva prsta pod robom mlečne posode. Mlečna posoda pa mora biti polna do vrha.

Ako nimamo za hlajenje vode ledu, si lahko pomagamo s tekočo vodo vodovoda, seveda le tedaj, če nimamo vodovodne pipe v mlečni shrambi. Pustimo namreč teči vodo iz pipe neprenehoma v korito ali čeber, kjer stojijo posode z mlekom, ali skrbeti moramo za tolikšen odtok vode, kakršen je pritok, ker moramo strogo paziti, da voda ne sega ne višje ne nižje kakor dva prsta pod rob posod.

Iz navedenega razvidimo, kako pridobimo kislino in sladko smetano. Predvsem pa je potrebna snaga vseposod. Snažna molžnja, snažne posode, snažna in zračna shramba in kar je tudi sila važno: primerna temperatura v shrambi. Nazadnje morajo imeti odgovarjajoče latvice mir in konečno zadeti moramo pravi čas za posnemanje. Samo ne čakati, da se napravi kosmat kožuh.

Pri posnemanju s separatorjem (posnemalnikom) se pa moramo ravnati do pičice natančno po navodilu, ki je priloženo vsakemu stroju.

Prednost posnemanja s posnemalnikom je ta, da dobimo sladko smetano

in ostane sladko mleko. To se da s pridom uporabiti prav povsod, za rejo telet, pujskov in kuretnine. Pa ne samo za živali! Tudi za ljudi je posneto mleko polnovredno hranilo. Saj mu ne manjka drugo ko maščoba, ki pa ni najvažnejša sestavina mleka in si manjkajočo maščobo lahko nadomestimo drugod.

Gospodinje! Ravnajte se pri posnemanju mleka po tem navodilu, da boste imele res prvovrstno smetano za dom, za medenje in predvsem za prodajo. Pa le dobro, snažno blago gre v denar! Morda ste že to same poskusile ali tudi same videle na trgu, kako se prerivajo mestne gospodinje krog enega ali drugega lonca s smetano, ker je hoče vsaka kupiti eno ali več meric, medtem ko stoji celo dolga vrsta loncev brez kupovalov. Snažno, okusno in mastno blago privabi cel roj kupovalov in te si kaj rade zapomnijo dobre in še rajši slabe firme.

Zato posvečajte dovolj pozornosti mleku in mlečnim proizvodom, ker se ti, če so prvovrstni, še najlažje spravijo v denar.

Same snažne, prinesite v snažnih posodah dobro blago. Samo se priporoča in le v vašo korist.

(O zorenju smetane in medenju pa drugič.)

Kje so se dosedaj vršili gospodinjski tečaji?

Gospodinjsko-nadaljevalni tečaji v Dravski banovini so se vršili od leta 1929 do leta 1930 v sledečih krajih: Celje okoliška šola, Celje šolske sestre, Čemšenik, Čentiba pri Dolnji Lendavi, Črešnjevce, Domžale, Gorje pri Bledu, Grahovo pri Cerknici, Gabrk nad Škofjo-Loko, Hum pri Ormožu, Jevnica pri Kresnicah, Kamnica pri Mariboru, Krčevina pri Mariboru, Ljubčna pri Celju, Log pri Brezovici, Makole, Maribor, Moste pri Ljubljani, Obrež pri Središču ob Dravi, Ormož, Pernice nad Muto, Pe-

trovče, Planina pri Rakeku, Sodražica, Sv. Leonard v Slov. goricah, Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Ana v Slov. goricah, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Križ pri Rogški Slatini, Sv. Peter pri Mariboru, Šmartno v Rožni dolini, Stopiče pri Novem mestu, Slovenska Bistrica, Teharje, Trzin, Vojnik, Vuzenica, Valta vas, Trbovlje, Zagorje, Zidanmost, Žiri, Stična, Sela pri Kamniku, Kapele pri Brezčah, Tinje na Pohorju, Frankolovo, Nova Štifta pri Gornjem gradu, Hajdina pri Ptuj, Križe pri Trzinu, Donačka gora pri Rogatecu, Dolenja vas pri Ribnici, Moravče, Sv. Lovrenc na Dolenjskem, Dol pri Hrastniku, Ptuj, Tinje, Ambrus pri Zagradcu, Rateče-Planica pri Kranjski gori, Cerklje ob Krki, Laško, Črnomelj, Murska Sobota, Kočevska Reka, Št. Ilj pri Velenju in Velenje.

Dekleta in žene, ki so se v teh krajih udeležile tečajev, naj na vsak način letos nabavijo »Gospodinjski koledar«. Samo s pomočjo tega koledarja bodo namreč lahko vršile to, kar so se na tečaju učile. Pošljite v pismu znamk za 10 Din, pa dobite koledar.

Kako dobiš »Gospodinjski koledar« zastonj?

Pridobi tri nove naročnike za »Slovenskega gospodarja« ali za »Nedeljo«, pa dobiš koledar zastonj.

Samo sedem jajc stane

»Gospodinjski koledar« pa ga še toliko naših gospodinj nima! Za sedem jajc dobiš 10 Din, te daš v pismo, oziroma kupiš 10 znamk po 1 Din in pošlješ na naslov Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Gospodinja, imaš 30 lepih jabolč?

Če jih imaš, prodaj jih, za teh 10 Din si pa kupi »Gospodinjski koledar« ki ga dobiš takoj, ko pošlješ 10 Din ali v znamkah Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

5 litrov mleka

pa dobiš »Gospodinjski koledar« ki ti bo ravno pri mlekarstvu služil celo leto! Gospodinja, ne pomišljaj! Pošlji 10 Din ali v znamkah, da dobiš lepo vezan »Gospodinjski koledar«, Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Katere slike so v »Gospodinjskem koledarju«?

1. Naslovna slika kaže slovensko dekle s Koroškega.

Čudni odgovori.

Pruski kralj Fridrik Veliki je silno ljubil visoko raščene vojake. V svojo telesno stražo je prejemal same velikane in tem se je godilo jako dobro. Kralj ni gledal na to, kakšne narodnosti ali državne pripadnosti je bil kak vojak telesne straže, le velik je moral biti. Če so sprejeli kakšnega novince, si ga je kralj pri vsakoletni paradi natančno ogledal in mu je stavil rečno tale vprašanja:

»Koliko si star?»

»Kako dolgo že služiš v moji telesni straži?»

»Ali sta plača in ravnanje predpostavljeneh v redu?»

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

II. POGLAVJE.

V letih, ko se je pripravljala zadnja kmečka vstaja, je štela pilštajnska župnija 19 podružnih cerkev. K Pilštajnu so spadale tedaj še tudi tele fare: Kozje, Buče, Olimje, Prevorje in Zagorje.

Zgorajni zgodovinski podatki nam povedo, da je bila šentmihelska nedelja na Pilštajnu, ko so obhajali farnega patrona sv. Mihaela leta 1571, izredno dobro obiskano cerkveno slavlje. To nedeljo so prihiteli verniki k slovesni službi božji iz območja vseh podružnic in se je nabralo ljudstva, da ni bila premajhna samo farna hiša božja, da celo trg.

Kjub dejstvu, da sta dičila Pilštajn dva lepa ter velika grada, trška naselbina ni bila razsežna, ker tudi ni mogla biti radi ozke lege na grebenu. Pač pa je bilo v trgu nekaj prav čednih in za te-

danje razmere lepih in v denarnem oziru dobro podkovanih hiš. Pilštajn je bil središče cele Bistriške doline v cerkvenem ter vsakem oziru in kar se tiče trgovanja z živino. Na zelo stare trške pilštajnske pravice nas spominja še danes pranger nad rotovžem.

Po sv. maši so imeli trški ter okoliški krčmarji preko glave opravka in tudi lep zaslužek jim je zapustila proslava farnega zaščitnika. Kmetje so jedli ter pili po gostilnah, se pogovarjali in izmenjavali med seboj novice. Ta dan se je zvedelo na Pilštajnu toliko kakor celo leto ne. Moški so prišli v svojih pogovorih o letini, živini ter sejmihi kmalu na politiko o stari pravdi in so kar migali iz pekoče radovednosti z ušesi, ako je znal kateri glede tega vprašanja povedati kaj novega in kar je cikalo na škodo gospode. Šmihelska nedelja je bila dan za starega enookkega Belakovega Andreja, ki je znal dražiti s svojimi novostmi ušesa in žepe radovednežev. Po vseh krčmah je kramal s pripovedovanjem o Tahovih grozodejstvih, ki so že obrodila javne nasilne punte med junaškimi hrvaškimi kmeti. Za Hrvati se bodo

2. Gospodinjski tečaj v Zidanem mostu.
3. Dekleta pri pranju — gospodinjski tečaj č. šolskih sester v Mariboru 1931.
4. Dekleta v kuhinji — gospodinjski tečaj v Celju.
5. Dekliška zveza slovenskih deklet v Zagrebu.
6. Gospodinjski tečaj Obrež pri Središču.
7. Gospodinjsko-nadaljevalna šola v Slovenski Bistrici.
8. Dekleta na vrtu — gospodinjski tečaj pri č. šolskih sestrah v Mariboru.

Udeležence teh tečajev še menda nimajo vse »Gospodinjskega koledarja«. Pošljite znamk za 10 Din v pismu na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 16. januarja 1932 so pripeljali špeharji 163 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, špeh 11 do 14 Din. Kmetje so pripeljali 7 voz sena po 75 do 85 Din, 1 otave po 75 Din, 3 slame po 65 do 70 Din, 3 voze krompirja po 1 do 1.50, 2 čebule po 5—6 D. (česen 10 do 16), 28 vreč zelja (glave) 2—3 D. Rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1—1.50, proso 1.50—2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50—5, fižol 2—2.50. Kokoš 25—35, piščanci 25—35, raca 18—25, gos 50—75, puran 60—85. Celi orehi 5—6, luščeni 16—20. Hren 12—14, kislota 3—4, repa 2. Radič 12—14, jabolka 2.50—3. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32. Jajca 1—1.50, med 14—20, suhe slive 8—12 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejmu 12. januarja je bilo prignanih: 12 konjev, 11 bikov, 71 volov, 261 krav in 9 telet. Skupaj 364 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli, 1 kg žive teže 4—4.50, poldebeli voli 3—3.50, plemenski voli 2.50—3.75, biki za klanje 2.50—3.50, klavne krave debele 2.50—4, plemenske krave 2.50—3, krave za klobasarje 1.25—1.75, molzne krave 2.50—3.50, breje krave 2.50—3.50, mlada živina 2.75—4.50. Prodanih je bilo 233 komadov.

Mariborski svinjski sejem z dne 15. I. 1932. Na svinjski sejem dne 15. t. m. je bilo pripeljanih 75 svinj, cene so bile sledeče: mladi

prašiči 7—9 tednov stari komad 80 do 100 Din, 3—4 mesece 250 do 200 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 500 Din, 1 leto 600 do 700 Din, 1 kg žive teže 6 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 8.50 do 9.50 Din. Prodanih je bilo 43 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso, I. vrste 1 kg 10—12, volovsko meso II vrste 7—8, Meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I vrste 12—14, telečje meso II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—16 Din.

★

Izseljevanje brezposelnih proti severu in jugu.

Pred dnevi se je doigralo v newyorški luki nekaj izrednega. 40 oseb se je vkrcalo v čoln, da se popeljejo na Labrador, polotok čisto v severni Kanadi.

Časnikar je vprašal izseljence, kaj za božjo voljo nameravajo početi na z večnim ledom pokritim Labradorju? Ljudje so pa čisto resno zatrjevali, da se nameravajo tamkaj naseliti.

»Tamkaj so vendar le pragozdovi, led ter sneg,« jim je zatrjeval časnikar.

»Resnica«, so mu pritrjevali izseljenci, »in poleg ledu še samota in zapuščenost. Pa ravno to iščemo in bomo veseli, ako nas ne bo nikdo več v življenju motil.«

Časnikar je povpraševal, kaj da je vzrok, da bežijo pred svetom?

»Glejte,« so mu odgovorili, »že eno leto smo brez dela in zagotavlja je nam, da bo trajala neznosna brezposelnost še nekaj let. Prav od nikoder se ne bliža upanje na ublažitev brezposelnosti. Mi smo krepki ljudje in nočemo, da bi pomrli od brezposelnosti.«

Čoln je odjadril in je med tem že gotovo dosegel zaželen cilj.

Drugo poročilo nam pravi, da so se začeli ljudje izseljevati v smeri proti Spitzbergom in na druge otoke v območju severnega tečaja. Posebno Angleži in Švedi hite v pokrajine večne zime in se ne dajo odvrniti kljub dej-

stvu, da sta na severu kralja: tema in led.

Začetkom novembra 1931 se je izselilo več salpeterskih delavcev iz južno-ameriške države Čile na otok Sv. Tomaža v Galapagos otočju. Otok Sv. Tomaža (v Tihem Oceanu med srednjo in južno Ameriko) je bil doslej oživiljen le od orjaških želv, a ima tudi sladko vodo. Izseljenci izjavljajo, da se ne bodo več vrnili v domovino, a tudi ne trpijo, da bi jim še kedo sledil v samoto.

Iz navedenih slučajev izselitve je razvidno dejstvo, da hoče danes toliko ljudi radi brezposelnosti obrniti civilizaciji hrbet in pričeti svojo srečo na čisto nedotaknjeni zemlji.

Ljudje se ne morejo več izseljevati v gostejše naseljene ter obdelane pokrajine. Domače razmere jih silijo ven iz domovine, so se pač zaleteli v kraje, ki še niso last nikogar in kjer ni izžemanja ubogega trpina od strani brezsrčnega in za ljubezen do bližnjega gluhega kapitalizma. Ta beg v neobljudene kraje in pokrajine prikriva poseben ter globok pomen za današnjo — popolnoma zmedeno dobo!

★

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Tukajšnje Prosvetno društvo vlijudo vabi na prireditve igre »Veriga«, katero vprizorijo naši igralci na zadnjo predpustno nedeljo, to je dne 7. februarja, popoldne po večernicah. Vabimo tudi naše prijatelje iz sosednjih župnij. Ker pri našem dobrem ljudstvu tako primanjkuje denarja, je odbor odločil pobiranje prostovoljne vstopnine; kolikor si pač more vsak pritrpati, toliko naj žrtvuje za društvo. Prisrčno povabljeni vsi bližnji in daljni, premožni in revni, stari in mladi, da se razvedrite pri tej lepi igri!

gotovo kmalu oglasili Slovenjebistričani in potem bo zavrelo med vsemi slovenskimi kmeti, ki se bodo združili z že obstoječo hrvaško puntarsko kmečko zvezo. Da so ga za te vesele in upanje na boljšo bodočnost obetajoče novice kmetje napajali, je razumljivo samo po sebi. Kmalu popoldne se je že bil napil žolna, da je razsajal, imel opravka s trškimi beri in nočil v občinskem zaporu.

Dolgi Grobinov Filip iz Buč je pripovedoval, da je bil v Kapelah pri Brežicah na sejmu. Videl in slišal je tamkaj slepega Hrvata, ki je pripovedoval še vse nekaj bolj strašnega o grozodejstvih ter pokvarjenosti hrvaške grajske gospode nego pijani Belak. Sejmarji so pustili živino in trgovino ter poslušali slepca, ki je strašno zgledal. Razlagal jim je, kaj so že dosegli Hrvati v borbi za staro pravdo in da bo treba tudi slovenskemu kmetu seči po kosi ter cepcu. On ni prav razumel vsega, kar je kričal Hrvat, ker je bil predalet proč radi gneče. Ve pa, da roma slepi mož od kraja do kraja peš in da hoče celo v Gradec, kjer bo tožil graščaka, ki ga je oslepil. Vsi so želeli, da bi bil

slepi trpin danes med njimi, ko jih je toliko zbranih, da bi slišali kaj in kako je v resnici s hrvaškimi puntom.

Takile razburljivi pomenki in še dober vinček sta poslušalce podkorajžila toliko, da bi bili koj pripravljeni, udariti na to vražje brezvestno in po volčje podivjano in krvoločno gospodo.

Ženski spol se ni zmenil toliko za politiko, tega je le skrbelo, kaj bo z novo vero, v katero šunta in napeljava neznane, ki se je vgnedil pri cerkvi na Dobrežičah. Skraja se je držal le grajskih, sedaj že lazi po kmetih. Njegovi nauki so tako bogokletni, da ne prizanaša s psovskami ne Mariji, ne svetnikom, ne sv. maši in najbolj pa blati rimskega papeža. Ljudje ga ne poslušajo radi, a iz hiše se ga ne upa nobeden pognati iz bojazni pred valpetom ter beričem. Ker mu je neki nemški Luter: sv. maša, svetnik, Marija in papež, naj mu tudi ta da desetino, saj onih od graščine mu izročenih 10 kmetov krog Sv. Trojice v Dobrežičah je priseglo, da ne bodo dali koroškemu bogokletniku niti enega žitnega zrna in niti za požirek vinskega mošta.

Nekoč so sprejeli v telesno stražo Francoza, ki je bil visok ter krasno raščan, ni pa razumel niti ene nemške besede. Radi izredno prikupljive zunanjosti ga je poveljnik straže sprejel, povedal mu je pa, katera vprašanja stavlja kralj vsakemu novincu in mu je priporočal, naj se nauči odgovore čimprej na pamet in sicer naj odgovori na prvo vprašanje samo: 21 let, na drugo: Eno leto in na tretje: Oba:

Vojak se je brž naučil nemških odgovorov, saj so bili kratki.

Pri letni paradi je kralj pregledal tudi telesno stražo in si je dal pokazati novince, katerih dotlej še ni videl.

Gornja Sv. Kungota. Na praznik Sv. Treh kraljev je tukajšnje Prosvetno društvo v priporočilo veličastno zgodovinsko igro »V tem znamenju boš zmagal«. Dvorana je bila nabito polna. Kaj se da doseči na deželi, priprosti kmetijski fantje in dekleta so nastopali topot posebno izborni, da se je igra vsakemu dopadla ter je splošna želja, da se igra ponovi. Posebno zahvalo izreka društvo visokorodni gospej grofinji Pachta-Rayhofen za odstopitev veličastnih in dragocenih kostumov, kar daje igri poseben sijaj in eleganco.

Gornja Sv. Kungota. Ponovitev igre. V nedeljo dne 24. januarja ponovi Prosvetno društvo veličastno zgodovinsko igro »V tem znamenju boš zmagal« iz leta 313 v Prosvetnem domu ob treh popoldne. Naj nikdo ne zamudi ogledati si to pestro zgodovinsko igro za mali denar. Sedeži 5 Din, stojišča 3 Din. Če tudi je pot slaba, ne bojte se iz Spodnje Sv. Kungote, Svečine priti v velikem številu, igra bo vas nehoté postavila v dobo cesarja Konstantina Velikega, ki je zrušil pagansko cesarstvo v znamenju križa ter dal Cerkvi svobodo in prostost. Zato pa vse k tej igri, kar leze in gre!

Gornjigrad. V nedeljo dne 24. t. m. se vrši pred kaplanijo ob pol treh popoldne redni letni občni zbor Prosvetnega društva z običajnim sporedom. Za vse člane in članice je udeležba obvezna, iskreno vabljeni pa tudi vsi drugi, ki se kaj zanimajo za prosveto naroda. Prosvetno društvo se tudi pripravlja na krasno dramo iz časov kmetijskega robstva pod graščinskim jarmom »Za pravdo in srce«, na kar se cenjeno občinstvo že sedaj opozarja. Denarna kriza pa tudi nam ne prizanaša in z grozo v srcu zremo v bodočnost. Neko dobro stran pa le ima, namreč predupstni čas homo vendar enkrat preživeli brez tistega običajnega popivanja in norenja po gostilnah, katerega so se kot »vzgojnega sredstva« udeleževala žalibog tudi nekatera društva.

Med ljudožrci.

Misijonar p. Eberlein je predaval le-tos na Kraljevo v Gradcu o svojem 25-

letnem misijonskem delovanju na otokih v Južnem morju med Indijo ter Avstralijo. Iz zanimivega predavanja povzamemo naslednje:

Na otokih v Južnem morju je med tamošnjimi domačini 40 različnih jezikov. Samo na enem otoku se je treba divjakom približati z znanjem 7 jezikov.

Otoki v Južnem morju so krajevno prave divote, njih prebivalci pa še po največ belega človeka nikoli videli niso. Misijonar Eberlein je dognal, da poznajo domačini le eno slabo bitje, tuji so jim pojmi o veri, upanju ter razlika med slabim in dobrim. Moški in ženske so strogo ločeni in se držijo primeroma visokih nraštvenih načel. Ako srečajo moški ženske, se jim izognjejo s pobegom v pragozd.

Otoki so izredno rodovitni. V obilici je kokos orehov, banan, krušnih dreves ter krompirja. Domačini polivajo jedila z mlekom od kokos palme. Pri izredno vročem podnebjju delujejo tla kakor ognjišče. V zemljo zakopane nedozorele banane hitro dozoriijo. Zelo mnogo pojedo domačini svinjskega mesa. Glavar ponudi obiskovalcu pečenega prašička. V zadnjih letih so šele opustili otočani ljudožrstvo. Poprej so se bojevala sosedna plemena med seboj. Pobite so požrli, deco premaganih so odnesli zmagovalci seboj in jo vzredili kot sužnje. Ljudožrstvo je pregnalo edinole znamenje sv. križa.

Dela opravlja ženski spol, moški so udani lovu, ribarstvu in vojskovanju. Veliko vlogo igrajo pri teh divjakihi čarovniki in zastrupljevalci.

Zelo zgodaj postanejo pri teh otočanih otroci samostojni. Dečki so dorasli s 16 letom in pridejo pod oskrbo matereinega brata, ki jih oženi na ta način, da jim kupi nevesto. Dve- do triletna deklica stane 400 Din, hčerka glavarja 800 Din, starejša vdova samo 80 Din. Glavar plemena razpolaga tudi z denarjem, s školjkami, katere čuva shranjene v zavojih. En zavoj školjk predstavlja

vrednost 16 do 24.000 Din. Ako poglavar umrje, prinesejo pred njega še enkrat denarne zavoje. Umreti kot siromak pomenja, da se bo klatila duša rajnega okrog.

Misijonarji so začeli širiti med divjaki kulturo na ta način, da so ustvarili vzorne plantaže. Za plantaže so kupili deco, katero so podučili v sv. veri in jo začeli navajati k delu. Le s pomočjo plantaž so vzgojili iz vrst domačinov misijonarje, ki so izborno uporabni za misijonsko delo. Po preteku 10 let se je spreobrnilo 3000 divjakov. Danes obstoja po otokih v Južnem morju 40 misijonišč, ki štejejo 40.000 spreobrnjenecv.

P. Eberlein je pojasnjeval nad vse zanimivo in dobro obiskano predavanje s skioptičnimi slikami in z gramofonskimi ploščami, ki so vsebovale govore in petje domačinov, ki so bili do pred kratkem vdani ljudožrstvu. Graški škof Pavlikovski se je predavatelju navdušeno zahvalil za poduk o krajih in ljudeh, ki so še danes takorekoč neznan evropski znanosti.

★

Vurberg. V duhovno radost božičnih praznikov je pri nas kanila grenka kapljica skrbi in bolesti. Od sv. posta skozi vse božične praznike do noveletnega praznika je držala neusmiljena bolezen našega preč g. župnika in duhovnega svetnika Al. Kokelj v postelji, kjer se je moral ob pritrdovanju božičnih zvonov boriti s hudo pljučnico med življenjem in smrtjo. S pomočjo požrtvovalnih dveh gospodov, ruskih zdravnikov iz sanatorija je bolezen, kakor je zdaj upati, vendar srečno prebolel. Hvala Bogu, da je res nevarnost pri kraju. Ljubi Bog naj čuva svojega zvestega služabnika ter ga ohrani še mnogo let! — Ob božič-

Ustavil se je pred Francozom. Vojak mu je zelo ugajal in začel je z običajnimi vprašanji. Slučaj pa je hotel, da je začel z drugim vprašanjem:

»Kako dolgo že služiš v moji telesni strukturi?«

Vojak, ki seve vprašanja ni razumel, je dal krepko svoj naučeni odgovor: »21 let.«

Kralj ga je pogledal, in je takoj videl, da je vojak še premlad za tako dolgo službeno dobo. Zato je vprašal ves začuden:

»Koliko si star?«

»Eno leto« je bil odgovor.

»No«, je menil kralj, »kaj pa je zdaj to, ali sem nor jaz ali pa ti?«

Proti večeru na šmihelsko nedeljo leta 1571 so bili vsi pilštanski romarji za staro pravdo ter proti gospodi in za staro vero proti bogoskrbnstvu lutrovstva!

Kmalu po šmihelski nedelji je buknilo po obširni pilštajnski fari, da se mudi v Lesičnem v kovačnici oni slepi Hrvat, o katerem je znal povedati na Šmihelovo Bučan, dolgopeti Grobinov Filip. Moški, ki so bili na žegnanju na fari in so sedaj čuli, da je mogoče videti ter slišati kmečkega mučenika iz sosedne Hrvaške, so našli koj kak poseben opravke in se podali v Lesično, kjer je že bilo ljudi kakor ob priliki večjega romanja.

Na sredini zbranih je stal, oprt z obema rokama ob palico že starejši mož, visoke, a sključene postave, obraz ves razbrazdan od zaceljenih razrezov in mesto oči dve globoki — prazni jami, iz katerih so kapljale neprestano solze. Pogled na tega živega mrliča je bil pretresljiv še za tako kamenito srce. Kmetje iz Bistriške doline so jokali, že ko so zrlji žrtev plemenitaškega tolovanja, naravnost zatulili so od bolesti ter svetega

gneva, ko se je starec zavrnil in povedal prosečega glasu, da je on Pavel Jurkovič iz Brdovca v hrvaškem Zagorju in je spakedral njega krepkega moža v slepega prosjaka sin starega Franca Taha — prokleta gadina Gabrijel. Po teh uvodnih besedah je zašumelo med poslušalci. Eden drugemu so šepetali: »Grajski kovač in Belak nista lagala. Nista vohuna, ne poturice ali izdajice, čutita z nami za staro pravdo!«

Že prvi nastop trinoško ustvarjenega slepca je preokrenil ljudsko nevoljo ter nezaupljivost v Pavla v navdušeno ljubezen in trdno zaupanje. Baš ta mož nam bo pomagal in nas vodil do nam ugrabljenih pravic. Pavel Šterc je že bil junak dneva, ko je nadaljeval zavrtni slepec svojo žalostno povest. Počasi, premišljeno, brez običajnih zagorskih kletvic je razložil, za kaj prav za prav je prišlo v njegovem rojstnem kraju do kmečkega punta. Iz ust očividca so zvedeli kmetje, da je gospodovala v Susedgradu in Dolnji Stubici priljubljena rodbina Heningov, ki je izumrla v moškem kolenu že leta 1502. Pozneje so si prisvajali obsežna posetva sestre zadnjega Heninga, njihovi mož-

nih praznikih in Novem letu nismo bili brez sv. opravila v cerkvi. To je zasluga gospodov minoritov iz Ptuja, kateri so nam opravili skozi vse praznike in nedelje do sedaj sv. opravilo v cerkvi, kakor smo ga navadno imeli. — Naše Prosvedno društvo se ni podalo k zimskemu spanju. Na Štefanovo popoldne smo uprizorili lepo igro »Turški križ«, v kateri so fantje in dekleta svoje zmožnosti prav dobro pokazali, tako, da je igra sijajno uspela. Na Novega leta pa se je vršila odborova seja. Dne 6. januarja tega leta, na sv. Treh Kraljev dan, popoldne je imelo Prosvedno društvo svoj sestanek. K sestanku smo povabili tudi č. g. p. tra Konstatina iz Ptuja, ki je opravil ta dan sv. opravilo v cerkvi. Vznešenih besedah nam je g. pater najprv dal kratko zgodovino naših izobraževalnih društev, njih namen, delo itd. Nato nas z živo besedo spodbujal za društvo, orisal ono mladino, ki se izobražuje v prosv. organizacijah, kakšna je, potem pa je še naslikal ono mladino, ki ne zahaja v društvo, ki se ne izobražuje, kakšno je njeno vedenje in delovanje. Ta prosvedni sestanek je posetilo lepo število fantov in deklet, pa tudi mož in žena. Pa še veliko več fantov in deklet smo pričakovali na sestanku, pa so jo mnogi od popoldanske žlužbe božje kar hitro odkurili proti domu. Iz tega bi se dalo sklepati, da jih take stvari ne zanimajo, da jim je gostilna prva, društvo zadnje, izobrazba postranska stvar. Ker obhaja letos naše Prosvedno društvo 25 letnico svojega obstoja in plodnosnega dela, upamo, da bo k njemu pristopilo čim največ naših fantov in deklet.

Sv. Barbara v Slov. gor. V pretečenem letu je bilo 48 rojstev, umrlo je 28 ljudi, napredovali smo za 20 mladih Barbarčanov. Sladkosti in težave zakonskega jarma, si je naložilo 14 parov. »Slovenskega gospodarja« pri- haja 250 izvodov, »Kmetovalca« 47, Mohorja- nov je 62. Te številke moramo v tekočem letu pomnožiti. Občinski odbor v Koreni se zaveda hude gospodarske krize, zato je svoj proračun pri vseh postavkah znižal za tekoče leto in bo pobiral naslednje davke: 60% zemljiškega davka od 100 l vina in vinskega mošta 50 Din in od 100 l sadjevca 10 Din. Največji postavki sta za šolo in gradnjo nove ceste! Kakor se vidi, letošnji predpust ne bomo imeli dosti gostij,

če tudi imamo dosti kandidatov, a še več kan- didatov j za zakonska ne-esa. Tudi tukaj se vi- di gospodarska kriza, vse čaka boljših časov. Daj Bog jih čimpreje!

Št. Janž na Dravskem polju. Tukaj je bil 14. tega meseca pokopan stražmojster Janez Turk, ki je umrl v Zlatoličju. Pri pogrebu ga je spremljalo 11 orožnikov in veliko ljudstva. Bla- gi pokojni naj v miru počiva.

Sv. Lovenc v Slov. gor. Na treh Kraljev dan smo položili v hladno zemljo našo prijateljico Anico Erhatič. Morala je od nas v najlepši dobi svoje mladosti. Zapustila je ljube star- še, štiri sestre in tri brate v 27. letu. Kako težko je bilo vsem navzočim pri srcu, ko smo stali ob odprtem grobu naše sestre. Bila je večletna družbenica Marijina. Ti pa draga Anika nam ostaneš v neizbrisnem spominu!

Ptuj. Preselitev mesarije: Martin Kolarič na- znanjam cenjenemu občinstvu, da opustim mesarsko stojnico dosedaj na Slovenskem trgu in se preselim v na novo urejeno mesnico Kre- kova ulica št. 1, gledališko poslopje, ter se vsem cenjenim odjemalcem najtopleje pripo- ročam!

Sv. Urban pri Ptuj. Kot prvega mrliča v tem letu smo v naši župniji na dan praznika sv. Treh kraljev položili k večnemu počitku 67 let starega miroljubnega sestnika vdov- ca g. Jožefa Krajnc, iz občine Vinterovci. Ime- novani je bil rodom od Sv. Barbare niže Ma- ribora ter 40 let v zakonskem stanu, do spo- mladi 1929, ko mo njegovo dobro in skrbno soprogo Marijo, rojeno Malek, položili v hlad- no zemljo. Bil je izvrsten obrtnik čevljar ter si je z rajno ženo pridobil lepo gospodarstvo. Da je bil spoštovan, videlo se je na dan po- greba, ker so njega mnogoštevilni dalnji in bližnji sorodniki in župljani pod vodstvom do- mačega čast. župnika in gops. kaplana od hiše žalosti spremljali na zadnji poti. Tudi cer- kveni pevci so zapeli pri odhodu in pred gro- bom ganljive žalostinke. Zraven tužnega zvo- nenje cerkvenih zvonov je mlo donel ob po- grebu tudi vaški zvon Marijine kapele, go- spoda Fr. Belec, za dobrim vaščanom. Pokoj- nik je bil dolgoletni občinski odbornik in na- ročnik našega »Slovenskega Gospodarja«. Raj- ni zapušča dve žalujoči hčeri, katerih starejša, Marija kot spoštovana mladenka gospodari

na domačiji, medtem ko druga hčer Genofefa omožena Malek, gospodri v občini Sv. Urban. Rajnemu daj ljubi Bog večni mir in pokoj, ostalim pa naše sožalje! — V naši župniji je bilo pretečeno leto 105 oseb rojenih, 85 jih je umrlo in 28 parov je bilo poročenih. V prete- čenem poletju je naš župnijski patron sv. Ur- ban bogato blagoslovil naše gorice, sadenosni- ke in žitna polja, za kar se tudi to leto s srčno prošnjo in z molitvijo priporočamo.

Drstelski vrh. Dne 7. januarja smo položili v grob izmučeno truplo Marije Sušnik, ki je bivala in delovala 48 let svojega zakonskega življenja v Drstelskem vrhu, kjer gospodari zdaj njena hčer Roza, omožena Matjašič. Svo- je zadnje dneve pa je preživela pri svojem sinu v Vitarovskem vrhu, kjer jo je zagrabila huda pljučnica, da je bila zamanj zdravniška pomoč. Snaha in sin sta ji stregla tako dolgo, da je na njeno željo v njiju naročju izdihnla stara 71 let. Dobra dela naj grejo za njo!

Osluševci. Na sedmini po rajnem g. Toma- žu Korpar so nabrali udeleženci pogreba na predlog g. Joška Lah 105 Din za novo marib. bogoslovnico.

Slatina—Radenci. Te dni je otvoril v našem kraju podružnico g. Joža Hrastelj, trgovec iz Zgornje Radgone. Vsem okoličanom je s tem zelo ustrezno, ker ni treba hoditi v dalnjo Radgono, ko v novi trgovini dobijo isto dobro blago po istih ugodnih cenah v domači trgo- vini. Podjetnemu trgovcu, ki pomaga kmetu tudi s tem, da kupuje kmetijske pridelke, že- limo najboljših uspehov v splošno korist.

Loče. Tukaj je umrla in bila pokopana ob obilni udeležbi Neža Blazutti. Pokoj rajni in preostalim naše sožalje!

Loče pri Poljčanah. Žalostno so zapeli zvo- novi, naznanjajoč tužno vest, da je blaga že- na Ivana Mlaker, posestnica in gostilničarka v Spodnjih Lažah, za vedno zatisnila oči dne 5. t. m. v mariborski bolnici. Na novega leta dan je bila še zdrava med svojimi dragimi. Kratka mučna bolezen in operacija sta ji pre- trgali nit življenja v starosti 40 let. Naj v mi- ru počiva!

Podgorje pri Slovenjgradcu. Po zadnjem ljudskem štetju je v Podgorju 1100 duš. V letu 1931 je umrlo 6 ljudi, med temi je bil najsta- rejši Andrej Ivan, posestnik iz Zg. Podgorja.

je, sinovi in vnuki. Rodilo se je vprašanje, ali ima pravico do Susedgrada žensko potomstvo, ali pa podeljuje po starem zakonu kralj svobodno po- sestva, katerih gospodarji so izumrli v moškem kolenu. Po dolgoletnih pravadah je rešil kralj Fer- dinand leta 1559. vprašanje tako, da je podelil polovico Susedgrada in Dolnje Stubice štajerske- mu plemiču Andreju Teuffenbachu, ki je prejel po svoji materi Katarini ime Hening; drugo po- lovico pa ogrskemu bogatašu ter veljaku Andreju Batori, ki je tudi bil po svoji materi potomec He- ningovcev. Še istega leta je zastavil Andrej Teuf- fenbach —Hening svojo polovico posestva v Stu- bici medvedgradskemu vlastelinu Ambrožu Gre- gorijancu, polovico Susedgrada pa deloma Andre- ju Batoriju, deloma svoji ženi Uršuli Meknitzer. Leta 1563. je umrl Teuffenbach brez moškega na- sledstva. Preživela ga je žena Uršula Meknitzer s štirimi hčerami, katerim je bil glavni zaščitnik in pomočnik Ambrož Gregorijanec v Stubici in Medvedgradu. Andrej Batori, solastnik Susedgra- da, ni bil nikdar na Hrvaškem, ker je bil na Ogr- skem kraljevi sodnik. Radi tega je prodal l. 1564.

vse svoje pravice na Susedgradu in Stubici za 50.000 goldinarjev Francu Tahu, poveljniku ko- njice v Kaniži. V slutnji, da prodaja ne bo po volji Uršuli Meknitzer in njenim hčeram, je dal upe- ljati novega kupca v posest proti običajem nena- doma in ponoči brez vednosti sosedov. To nena- vadno postopanje je silno vznemirilo vdovo Ur- šulo, njene sorodnike in prijatelje. Proglasili so Franca Taha za vrinjenca, ki se je utihotapil med nje, in vložili ugovor proti prodaji in načinu vpe- ljevanja. Tahi se ni umaknil kar tako, ker ima kot star bojevnik vplivne sorodnike in pokrovi- telje. Po brezuspešnih ugovorih se je razvila med njimi in vdovo Uršulo strašna borba za gospod- stvo na Susedgradu. Skoraj vsa zapadna Slavo- nija se je razdvojila na dva tabora. Na Tahovi strani so bili: ban Erdedi, mogočni rodbini Ala- pičev in Keglevičev. Z Uršulo in njenim sorod- stvom (Heningovci) so potegnili Ambrož Grego- rijanec s svojim sinom Štefanom, Sekelji v Kra- pini in še knez Nikola Zrinski. In kakor velikaši se je razdvojilo tudi nižje plemstvo na Tahijeve in Heningovce.

»Oba«, je odgovoril glasno vojak, misleč, da je to tretje vpraša- nje.

Kralj je osupnil, kaj- ti ni se mu še bilo pri- petilo, da bi ga kdo v- pričo vse vojske imel za norca. Vprašal je pa vojaka še več kaj, a ni dobil odgovora in na- posled je ta izjavil po francosko, da ne zna nemški. Zdaj se je po- jarmilo vse, kralj je bil zadovoljen in je rekel vojaku, naj mu zvesto služi.

Dobro priporočilo.

Zdravnik: »Kaj vam manjka pravzaprav?«

Žena: »Denarja, gos- pod doktor! Lepo pro- sim, dajte mi 100 Din in vsepovsod bom raz- glasila, kako hitro ste mi Vi pomagali!«

(Dalje sledi.)

št. 7, ki je dopolnil 86 let. Rojenih je bilo 33, torej za 27 prirastek. Dne 2. januarja se tukaj v šoli začel trimesečni kmetijski tečaj za odrasle fante, ki ga vodi g. šolski upravitelj. Kakor drugod, je tudi pri nas gospodarska kriza, katera slučajno zadene kmeta in delavca. Bil sem par dni pred Božičem po svojih opravkih v Slovenjgradcu. Grem v neko gostilno, da si malo odpočijem ter si naročim en deci vina. Pri drugi mizi so bili štirje kmetje iz sosednih občin ter so pili po dva decija vina. Pogovarjali so se o kmetijski krizi. Eden pravi, da mora po današnji ceni prodati vso živino, da bi mogel o novem letu izplačati svojo služinčad, ali pa mora zabresti zopet v nove dolgove, iz katerih že sedaj komaj gleda. Drugi pravi, da je bil v letu 1930 pri živini nesrečen ter je bil primoran si vzeti posojilo 8000 Din, da si kupi vole za obdelavo posestva. Danes pa mu za spjitane vole ponujajo mesarji največ 5000 Din. Torej po vseh stroških za pitanje volov izgubi 3000 Din, od katerih moram v danšnjih razmerah plačevati previsoke obresti. Po potu proti domu sva prišla skupaj s kmetom iz sosedne občine Razbor, ki je tudi tožil svoje težave. Rekel je, da je bil v Slovenjgradcu, da bi prodal nekaj klatfer bukovih drv, ker ima za plačati davek in je treba kupiti obleko za otroke. Nekdo bi bil dve kupil, češ, naj jih takoj pripelje, samo naj prinese potrdilo od občine, da je bil dne 8. novembra lanskega leta na volišču in da je volil. Take so torej sedaj prilike. Pisec teh vrst pa sporoča, da so se lesne cene tako skrcile, na najnižje in povrh tega so še nekateri trgovci vpeljali novo kubično mero, tako da plačajo mesto 10 kubičnih metrov le približno 8 in pol do 9 kubičnih metrov. Dobro bi bilo, da bi se za to pobrigala oblast.

Šmicklavž pri Slovenjgradcu. Večno molitev smo pri nas letos obhajali v nedeljo 10. januarja tega leta. To našemu ljudstvu tako priljubljeno cerkveno slovesnost je povišala izredna slavnost blagoslovljenja novega kipa presv. Jezusovega Srca. Ko je bilo pred enim letom vpeljano pri nas apostolstvo mož in mladeničev, so sklenili naši dobri mladeniči, enako kakor imata tukajšnja skupščina 3. reda sv. Frančiška in dekleška Marijina družba kip sv. Frančiška, oziroma kip brezmadežnega spočetja Marije Device, tako tudi nabaviti kot zunanje znamenje apostolstva mož in mladeničev lep kip presv. Srca Jezusovega. Z mladeniško navdušenostjo so šli naši vrli mladeniči nabirati prispevke za nabavo kipa in v kratkem času vkljub sedanji gospodarski krizi nabrali lepo vsoto 1220 Din. Kip je napravil znani podobar Ivan Cesar v Mozirju, je eden meter visok, postavljen je na mizo, tako, da ga bodo mogli naši fantje pri procesijah okrog nositi, in je prav lep. Kip je blagoslovil č. g. Lovro Novak kapucinski gvardijan iz Studencev pri Mariboru, ki je ta dan prišel semkaj na pomoč, z lepim nagovorom, v katerem je pohvalil izredno versko navdušenost naših mladeničev in jih je pozval, da naj bodo vztrajni in živijo po presv. Božjem Srcu. Mladičiči so končno navdušeno zapeli lepo pesem v čast presv. Srcu Jezusovemu. Bog živi naše dobre mladeniče, našim faranom in drugim dobrotnikom pa izrekamo najpristranejšo zahvalo, da so s svojimi darovi omogočili nabavo kipa, ki bo trajen kinč naše župnijske cerkve.

Sv. Jurij ob juž. žel. Milo so peli zvonovi pri vseh cerkvah naše župnije, ko smo dne 28. decembra spremljali k večnemu počitku vrlo mladenko Anico Zdolšek. Bila je povsod priljubljena in dobro znana daleč naokrog. Za-

mere ali jeze ni poznalo njeno srce. S svojimi sosedni in součenkami je živela v prijateljskem sporazumu do smrti. Na domu in ob odprtem grobu so ji šolski otroci zapeli v srce segajoče žalostinke. Njenega pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Vedno veseli krščanski mladenki naj onstran groba sije sonce večnega veselja. Domačim naše iskreno sožalje.

Dramlje. Po kratki in mučni bolezni je umrla Marija Križnik, prevzittkarica v Lazah. Molitev in delo sta bila njena zvesta spremljevalca skozi življenje do visoke starosti 87 let. Uživaj večni mir pri ljubem Bogu, blaga mamica!

Šmarje pri Jelšah. Novo leto se nam še nič ni kaj prikupilo. V 15 dneh 10 mrličev in 11 pogrebov, to pač ni posebno dober začetek. V Celju je umrla in smo jo tukaj pokopali Terezijo rojeno Vehovar, ženo tukajšnjega rojaka Antona Sovinc, orožniškega narednika v Lučah; in svakinjo nasega posestnika Mihaela Čuješ. Med rajnimi se nahaja tudi Marija Gorogranc, prevzittkarica na Sotenskem št. 7. Ob spremstvu domačih dušnih pastirjev in dobrih sosedov jo je pokopal njen nečak, trboveljski kaplan g. Martin Gorogranc. Naj v miru počivajo na Pinklečevi njivi, njihove duše pa večni raj uživajo! — V Katoliškem domu temeljito popravljamo oder. Dobil bode betonsko podlago in vabil našo mladino, da se še bolj pogosto na njem prikaže in nas porazveseljuje s svojimi igrami in podučnimi prireditvami.

Šmarje pri Jelšah. V prvem tednu januarja je umrla Savinc Terezija, ki je postala žrtev materinstva. Dne 10. januarja je bil pogreb Vrešaka Janeza iz Konuškega; ni še bil v previsokih letih, toda smrt ne izbira. Bil je zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, dober mož in oče. Prav v začetku leta so nas začeli zapuščati prijatelji, katerim kličemo: bodi vam lahka domača zemlja, duša vaša pa naj uživa boljši in veselejši življenje onkraj zvezd. Vsem ostalim, zlasti ženam in otrokom pa naše iskreno sožalje.

Laški okraj. Pod pritiskom nizkih cen in ker za živino slabše kakovosti sploh ni bilo kupca, so kmetje precej živine poklali doma in meso po nizki ceni prodali. Sresko načelstvo je v jeseni potom občin razglasilo, da mora vsak posestnik, kateri hoče klati domačo živino v svrhu razprodaje mesa naznaniti živinozdravniku, in tudi taksa za potne stroške živinozdravniku, in sicer od 30 do 120 Din. Z ozirom na pritožbe kmetov se je o tem razpravljalo tudi na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani, dne 30. decembra. Družbin tajnik ing. Lah je v svojem tajniškem poročilu omenjal, da se kmetom v celjskem in laškem srezu delajo v zadevi zakola živine od strani oblasti težave, ter izjavil, da bo Kmetijska družba tozadevno posredovala. Z dopisom z dne 12. jan. je sresko načelstvo v Laškem sporočilo občinam, da lahko vršijo ogled za zakol namenjene živine občinski mesoogledniki. Ta ukrep oblasti smatramo brezdvomno za pravi-

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec Franz Josefove grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefove« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

len, kajti ta posel popolnoma lahko izvršijo zmožni kmetje sami in je kmetu prihranjen denar, ki ga je moral izdati za živinozdravniški ogled. V zadnjem času pa se opaža rahlo dvigovanje cen in so kmetje precej ponehali s klanjem goveje živine.

Št. Ilj v Slov. goricah. Ker je pri nas, hvala Bogu, »Gospodar« zelo razširjen, vam pošljamo tudi nekaj novic. Lansko leto smo imeli 63 mrličev, 89 rojstev in 28 porok. Med mrličji je tudi naš organist Anton Rozman, blaga in poštena duša. 27 let je bil pri nas v službi in 55 let je opravljal organistovo službo. Bil je celo življenje naročnik »Gospodarja«. Naj v miru počiva! — Zadnji teden smo imeli kar sedem mrličev naenkrat. Zadnji torek dne 12. t. m. smo pokopali gđc. Alojzijo Hamer iz Ceršaka. Stara je bila 61 let. Bila je zelo priljubljena, kar je pokazal posebno njen pogreb. Vodila je malo trgovino, ki je last brata Rudolfa. Bila je tudi njegova vrta gospodinja. — Katoliško prosvetno društvo je v zadnjem času dvakrat igralo Finžgarjevo »Verigo«. Dvorana je bila obakrat napolnjena. Vsi igralci so jo pogodili. — V pustu igramo »Davek na...«. To bo smeha. — Zelo bolehajo pri naših ljudje. Samo na eden dan smo imeli štiri zadnje spovedi, vse na kraju fare in na nasprotni strani. — G. veleposestnik Bauman in domači naš župnik sta dobila od poljedelskega ministra častno diplomu za pridelovanje dobrega vina. Čestitamo!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na veseli primiciji g. novomašnika Janka Rojhta se je nabralo za novo bogoslovje v Mariboru 260 Din. Bog plačaj vsem darovalcem!

★

Vprašanja in odgovori.

A. P. v P.

Hruške so nasajene na meji. Sad se kotali na moje. Od nekdanj smo imeli hruške za našo last, četudi mapa tako ne kaže. Čigave so?

Odgovor:

Ako ste samo sadje že od nekdanj pobirali, svet sam je pa sosed imel, so hruške-drevesa njegova, kakor tudi svet. Ako pa ste vi svet uporabljali nemoteno 30 let, ste ga priposestovali. Sad, ki pade na tuji svet, postane last dotičnega, čigar je svet.

J. N. v Sv. J.

Imam povest, ki je kakor Guzaj zanimiva. Ali jo sprejmete?

Odgovor:

Za to leto smo preskrbljeni. Za prihodnje leto smo preskrbljeni. Za prihodnje leto bomo poiskali kako prav lepo povest, da ne bodo oni prikrajšani, ki jim zgodovinske povesti ne ugajajo.

F. K. v M.

Kot vojak na dopustu sem moral v bolnico. Ali sem dolžen plačati?

Odgovor:

Javiti bi se bili morali v vojni bolnici. Ako ste šli v občno bolnico, ste sicer dolžni plačati, vendar lahko vložite prošnjo na banovino za izpregled teh stroškov, posebno še, ker je vaša bolezen posledica vojaške službe.

K. P. v V.

Koliko je vreden 20kronski zlat?

Odgovor:

Male dukate plačuje Narodna banka po 123 Din, vaše velike bo plačala po 512 Din. Ako pa imate 20kronske, jih plača po 229 dinarjev komad.

F. M. v K.

Imam denr naložen, zakaj ga ne dobim ven?

Odgovor:

Ljudje so postali brez potrebe nezaupni in tiščijo denar doma. Sedaj, ko so morali »jurje« zamenjavati za žigosane, je en sam veleposestnik privlekel seboj 5000 jurjev, to je 5 milijonov dinarjev! Denarni zavodi so denar, ki je bil vložen, posodili. Ti sedaj težko vračajo, vse naenkrat pa vrniti ne morejo. Zato tudi denarni zavodi, ki novih vlog ne dobivajo, ne morejo več izplačevati kakor toliko, kolikor vračajo dolžniki. Ali naj denarni zavodi danes vse one, ki so dolžni, na boben poženejo? Edina rešitev je, da ljudje zopet svoj odvišni denar nalagajo. Samo v Sloveniji ga je okrog 40 milijonov dinarjev — v nogavicah! Če bi ta denar bil vložen, bi vsak vlagatelj lahko toliko dobil, da bi imel za svoje potrebščine.

F. Š. v M.

Če sedaj denar naložim, ali ga lahko dobim vsega ven, kadar hočem?

Odgovor:

Vprašali smo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru, kjer smo dobili obvestilo, da ona vse vloge, ki se sedaj na novo vložijo, izplačuje kakor svoj čas. Samo onih vlog, ki so od prej, pa ne sme izplačevati v celoti, kakor noben drug zavod. Če ste pametni, boste torej svoj sedaj odvišni denar naložili.

H. J. v R. v.

Zamenjali smo si žagi, sedaj hoče drugi zopet izpremeniti, ali lahko?

Odgovor:

Ako ste že vsak svojo novo žago prevzeli v last, niste več dolžni zopet izpreminjati. Pogledajte pa, če je to tudi v zemljiški knjigi izvedeno. — Glede orodja velja isto. Orodje je pustila kot inventar pri žagi, vi pa njej niste zaračunali živila.

G. J. v P.

Kupil sem mošt pred 20. novembrom. Pa so mi zaračunali občinsko trošarino.

Odgovor:

Pritožite se na finančno ravnanje in zahtevajte povrnitev zneska. Priložite potrdilo, da ste mošt kupili!

F. K. v L.

Radi bi čitali o denarju, če kaj skače?

Odgovor:

Dinar je vedno stalen, je dobro podložen s francoskim zlatom. Padel je angleški denar in sicer je bil funt šterling preje po 275 Din, sedaj pa je 180 Din. Avstrijski šiling sicer ne skače, ima pa različno vrednost od 6.80 do 8 Din. Nemška reichsmarka ima stalno vrednost 13 Din, kako dolgo, se pa ne ve. Enako madžarski pengő po 9 Din, pa bo tudi menda šel rakom žvižgat. Italijanska lira je v jeseni malo plavala sem in tje, sedaj stoji; v trgovskem svetu se računa po 3 Din. Češka krona je stalna, pa po 1.60. Francoski frank je po 2.20 Din in dolar po 55—56 Din.

A. P. v Št.

Z ženo sva že stara in bi si rada kupila izabele 70 litrov za približek. Ali morava zares trošarino plačati?

Odgovor:

Če bi pravočasno v oktobru kupila mošt, bi ne plačala nobene trošarine. Zdaj pa jo morata. Želimo vama, da bi drugo leto dočakala, pa že mošt kupita, da ne bo trošarine!

M. G. v K.

Ali izide res novi lovski zakon?

Odgovor:

Je že izšel in ga bo »Slovenski gospodar« v izviru priobčeval. Shranite si te številke?

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.

Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

Jančič Karl, trgovina, Aleksandrova cesta 11.

V Št. Lenartu:

Tone Hrastelj, trgovina

V Sv. Juriju ob Ščavnici

Josip Farkaš, trgovina.

V Gornji Radgoni:

Jože Hrastelj, trgovina.

V Kap. II pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ljutomeru

Franc Senčar, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Mali Nedelji.

Franc Senčar, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15. (pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Brumec Anton, trgovec, Gosposka 2 (pri nakupu za 200 Din.)

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile, stalno do novega leta. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

A. J. v D.

Vzel sem v rejo brejo telico, da bo tele moje. Telica pa ni breja in zdaj sem jo dal nazaj. Ali lahko zahtevam kaj odškodnine?

Odgovor:

Imeli ste jo v reji, a za plačilo bi dobili tele. Ker tega ni, vam mora lastnik telice povrniti za krmo. Pa z dobrim se zmenita!

A. L. v P.

Kje se naroči »Čebelarski list«?

Odgovor:

Pišite na Čebelarsko društvo v Ljubljani.

Št. B. v H.

Rad bi se učil ključavničarstva. Kje se naj javim?

Odgovor:

Če imate koga v mestu, kjer bi zastoj stanovali in hrano imeli, potem vas že kak mojster v Mariboru sprejme, sicer pa ne.

★

Nov lovski zakon.

V preteklem letu, in sicer 5. decembra, je bil podpisan od Nj. Vel. kralja Aleksandra novi lovski zakon. V kratkem izvlečku smo njegove določbe prinesli že v lanskem letniku. Ker pa se mnogi naši čitatelji osobito iz kmetiskih

vrst zanimajo za podrobne določbe, bomo, ustrezajoč njihovi želji, v tej in naslednjih dveh številkah objavili bistvene določbe tega zakona.

Lovska pravica, divjačina, lovišča.

Lovska pravica je izključna upravičenost na določenem ozemlju (lovišču) vsakovrstno divjačino zasledovati, loviti in ubijati, prisvajati si njene odpadke uporabljive dele (kakor rogove itd., pri divji perjadi jajca) ter gojiti in razmnoževati po lovopustu zaščiteno divjačino, kolikor ni s tem zakonom drugače odrejeno.

Lovska pravica je združena z zemljiško lastninsko pravico ter pripada zemljiškemu lastniku, toda lastnik jo mora izvrševati ter se njo okoriščati samo po odredbah tega zakona (čl. 1).

Divjačina se deli v tri vrste:

I. v divjačino, zaščiteno z lovopustom (lovno prepovedjo);

II. v nezaščiteno divjačino;

III. v zverjad.

I. K zaščiteni divjačini se prišteva:

1. Dlakava divjačina: jelen, damjak, srna, kozorog, divja koza, divja ovca, zajec, planinski zajec, zajec kamenjar.

2. pernata divjačina: divji petelin, veliki, divji petelin, mali (ruševac), navadni fazan in ostale fazanske vrste, jereb, belka, poljska jerebica, kotorna, prepelica, kosci, stepna kokoška, divji golobi in grlice, droplje, labudi, žerjavi, vodne putke, kljunači, pribe, divje rače, divje gosi.

II. K nezaščiteni divjačini se štejejo:

1. Dlakasta divjačina: divja svinja, lisica, jazbec, šakač, kuna zlatica, kuna belica, dehor, hermelin, podlasica, vidra, vidra močvirnica, medvedjica, kunec, veverica, polh, tekunica, hrček.

2. Pernata divjačina: orli, sokoli, kanje, škarniki, jastrebi, skobci-kragulji, lunji, sove, krokar, vrane, čaple, štorke, žagarice, pelikani, kormorani, čigre, galebi, potapljalci.

III. Zverjad: medved, ris, divja mačka, volk (čl. 2).

Lovski upravičenec in z njegovim dovoljenjem tudi druge osebe imajo pravico loviti in prisvajati si po predpisih tega zakona vsako divjačino in zverjad.

Lastnik, zakupnik ali uživalec posestva imajo pravico v svoji ograjeni naselbini ali na ograjenem dvorišču ujeti in ubiti nezaščiteno divjačino (§ 2., odd. II.). Zverjad, kakor divje svinje, sme na področju svojega posestva vsakdo uničevati, toda s strelnim orožjem samo v krajih, ki so po tej vrsti divjačine ogroženi. Z banovinsko odredbo po čl. 90. ustave se bo objavilo, kateri kraji so proglašeni za ogrožene in katero vrsto divjačine je dovoljeno ubijati s strelnim orožjem.

Ris, volk, divja svinja, jazbec, divja mačka, dehor in hrček pripadajo onemu, ki jih je ubil na zakonito dovoljeni način. Vsa druga zverjad in divjačina pripada lovskemu upravičencu (čl. 3).

Lovsko pravico na svojem posestvu more izvrševati lastnik zemljišča, ki mu površina v eni občini ali okraju ali v več občinah ali okrajih znaša vsaj 200 ha nepreterganega zemljišča, in sicer tako, da se lahko pride po cellem zemljišču z enega dela na drugega, ne da bi se šlo preko tujega zemljišča. Otoki veljajo za združene z obalo.

Izjemoma more samostojno izvrševati lovsko pravico tudi lastnik zemljišča, ki je izrečno določeno za gojenje divjačine (zverinjak). Zemljišče mora biti trajno tako ograjeno, da je

nemogoče dlakasti divjačini prehajati skozi ograjo (čl. 4.)

Zemljišča onih lastnikov, ki jim po § 4. tega zakona ne pripada pravica do izločenega lastnega lovišča, se združujejo na področju vsake občine v občinska lovišča. Takšna lovišča se oddajo po določbah tega zakona v zakup v korist lastnikov teh zemljišč (čl. 5).

Lovsko pravico v občinskih loviščih oddaja pristojno obče upravno oblastvo prve stopnje potem javne dražbe pod zakup 12 let. Dražba se vrši najkasneje štiri mesece pred potekom obstoječe zakupne pogodbe.

Dražitelj mora biti samo oseba, ki dokaže, da ima veljavno lovsko karto in ni od dražbe izključena po predpisih tega zakona.

Izdražitelj mora takoj plačati enoletno zakupnino ter na isti znesek povišati položeno varščino. Prav tako je dolžan v korist bano-vinskega lovskega fonda vplačati 3 (tri) od stotke enoletne zakupnine (čl. 8).

Obrazec za lovsko zakupno pogodbo za občinska lovišča predpiše ban. Ena tretjina površine vsakega lovišča se pogodbeno postavi v zadnjem zakupnem letu pod prepoved lova (čl. 10).

Lovišče more vzeti v zakup ena ali več fizičnih oseb, vendar mora biti število zakupnikov sorazmerno z velikostjo lovišča (čl. 11).

Podzakupi, kakor tudi odstop zakupne pravice (cesijsa) občinskih lovišč so dovoljeni samo proti odobritvi občeupravnega oblastva prve stopnje, ki o tem prej zasliši občino, odnosno lastnika lovišča (čl. 14).

★

Zlata podlaga.

Nekaj o razvoju denarja.

Denar je že od pamtiveka prišel v rabo kot sredstvo za izmenjavo blaga, kot standard ali merilo vrednosti. Prvotni človek ni poznal denarja, kajti vsa trgovina se je vršila potem izmenjave blaga z drugim blagom. Ali razvoj trgovine je doprinesel potrebo takega blaga, ki bi služilo kot splošno merilo vrednosti. Kako nemogoče je priprosto izmenjavanje blaga ob bolj razvitih okolščinah, treba si le predstaviti, kaj naj bi storil poljedelec, ki bi hotel kupiti par čevljev. Moral bi si poiskati čevljarja, ki potrebuje njegovo pšenico. Dal bi mu toliko pšenice za par čevljev. Ali če poljedelec more izmenjati svojo pšenico za nekaj, s čimur si čevljar lahko nabavi, kar mu je drago, trgovina postane tem lažja. To sredstvo za izmenjavo blaga, to merilo vrednosti, se zove denar.

Za denar so od začetka njegovega razvoja služili razni predmeti: živalske kože, poljski proizvodi itd. Prvi ameriški naseljenci so rabili školjke in tobak kot denarno sredstvo. Toliko tobaka za par čevljev. Seveda vse kovine so tudi služile kot denarna podlaga.

Zlato in srebro.

Človeštvo je začelo uporabljati dragocene kovine — zlato in srebro — kot denar že v davni zgodovini. Te kovine so bile razmeroma redke, se niso zlahka obrabljale; lahko so se prenašale; ni težko deliti jih in se lahko obdelujejo. Zato sta se ti dve kovini rabili kot denar že leta 1800 pred Kristusom. Njuna raba je razvila nadaljno nalogo denarja,

t. j. njegovo rabo v shrambo bogastva in kot podlago za poznejša plačila. Ako je človek imel prebitek pridelkov, je bil v stanu zamenjati jih s kovanim denarjem in shraniti te kovine za kasnejšo rabo, ker je bil gotov, da vrednost ne bo nikakor zmanjšana. Nadalje je on sedaj mogel prodati svoje blago proti obljudi, da se bo de ta kovina plačala nekda v bodočnosti. Na tak način je kredit postal činitelj v izmenjavi blaga in zadolžnice in razne oblike pogodb so prišle v rabo.

Kreditni denar.

Kreditni denar je bil nadaljni razvoj. Prevažanje kovine je neumestno, nevarno in zvezano s stroški. Tako je prišlo do uvedbe papirja, ki predstavlja kovino. Švedska narodna banka je baje izdala prvi papirnati denar leta 1658. V začetku se je izdajalo le toliko novčanic, t. j. papirnih not, kolikor je bilo na razpolago kovanega denarja, ki bistveno ne zgubi svoje vrednosti. Razvoj denarne podlage je bil vedno zvezan z velikim trpljenjem. Vojska je prišla in države so izdajale kreditni denar brez ozira na zlato ali srebro na razpolago. Denar je izgubljal na svoji veljavi, krize in panike so sledile. Da papirnati denar utegne imeti malo veljave, ako nima primerne podlage dragocene kovine, je dokazala svetovna vojna. Kaj se se zgodilo z rubljem in marko, ve vsakdo.

Razmerje med zlatom in srebrom.

Ko sta srebro in zlato skupaj prišla v rabo kot denar, je okolščina, da je zlato bolj redko in višje kakovosti, imela za posledico, da se je zlatu dajala večja vrednost. Tekom stoletij je vrednost srebra padla. Leta 1500 je razmerje v vrednosti med zlatom in srebrom znašalo 11 proti 1, leta 1800 pa 15 proti 1. Srebro je torej napram zlatu zgubilo veliko na vrednosti. Srebro se sicer rabi dandanes kot denar več kot nekda poprej, ali le v podrejeni obliki, kot kovani denar za manjše vrednosti poleg drugih kovin, kot so nikel, bron in med.

Zlato glavna podlaga.

Moderni svet je doživel, da je zlato popolnoma izpodrinilo srebro kot glavno sredstvo za izmenjavo blaga. Na tej podlagi je zgrajen ves denarni sistem. Ena dežela za drugo so sprejele zlato vrednost ali standard, kar pomenja, da so uzakonile, da zlati denar bodi neomejeno zakonito sredstvo za plačanje vseh dolgov. Papirnati denar, izdan od vlade, je postal zadolžnica, s katero se vlada obvezuje plačati nominalno vrednost v zlatu, kadarkoli imejitelj to zahteva.

★

Pozor, zlasti sadjarji! Kmetijska podružnica Maribor in okoliš nam poroča, da bo na zborovanju, vršecem se prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. v učilnici sadjarske in vinarske šole, govoril g. ravnatelj Josip Priol o predmetu, ki je v prvi vrsti za sadjarje največje važnosti: »Iz življenja (biologije) drevesnih korenin in nauk, ki slede iz tega za praktičnega sadjarja.« G. predavatelj bo podal celo nove izsledke v tej

stroki in bo zato predavanje tudi zelo zanimivo. Noben sadjar naj ne zamudi prilike, pred spomladjo si pridobiti naukov, ki so za uspeh njegovega dela odločilnega pomena. Še enkrat pa se vabijo sploh vsi člani, ker bosta delegata poročala o zadnjem občnem zboru v Ljubljani.

Kmetijska podružnica v Laporju ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 24. t. m., ob 8. uri v šoli s sledečim dnevnim redom: Letno poročilo, vplačevanje članarine, predavna g. ing. Rado Laha o travništvu. K številni udeležbi vabi odbor. 94

Prodaj posestvo 22 oralov, hiša in gospodarsko poslopje novo. Izve se pri g. Viktor Saganu, gostilna, Kočno, postaja Slovenska Bistrica. 89

ZAHVALA.

Podpisana sem prejela od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti mojega očeta **Jožefa Draslovič** in se zato tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to kulantno društvo vsakomur najbolje!

Šikole, dne 2. januarja 1932.

Barbara Vuk.

ZAHVALA.

Za takoj izplačano podporo po našem očetu **Jožefu Rožman** se društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

najlepše zahvaljujem in priporočam to najstarejše in največje društvo te vrste vsakomur najbolje!

Artiče pri Brežicah, dne 5. I. 1932.

Mihael Pribožič.

ZAHVALA.

Po nepričakovani smrti mojega moža g. **Ivana Perbil** sem prejela od podpor-nega društva

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

takoj izplačano znatno podporo, ki mi je bila v bridkih urah majhno tolažilo za vso gorje, ki mi ga je prinašala ta neizprosna smrt. Kdor še torej ni član tega prekoristnega društva, naj se takoj prijavi!

Ljutomer, 4. I. 1932. Marija Perbil.

ZAHVALA.

Od podpornega društva

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

se mi je po smrti moje matere **Marije Trauner** takoj izplačala pripadajoča mi podpora, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to najstarejše in največje društvo te vrste vsa komur v takojšen pristop.

Sp. Polskava, dne 6. jan. 1932.

Helena Trauner.

ZAHVALA.

Po smrti naše matere **Ane Zelenko** sem prejel od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

takoj izplačano podporo, za katero se temu neprecenljivemu društvu najiskrenejše zahvaljujem!

Sv. Barbara pri M., 9. I. 1932.

Franc Sekol.

ZAHVALA.

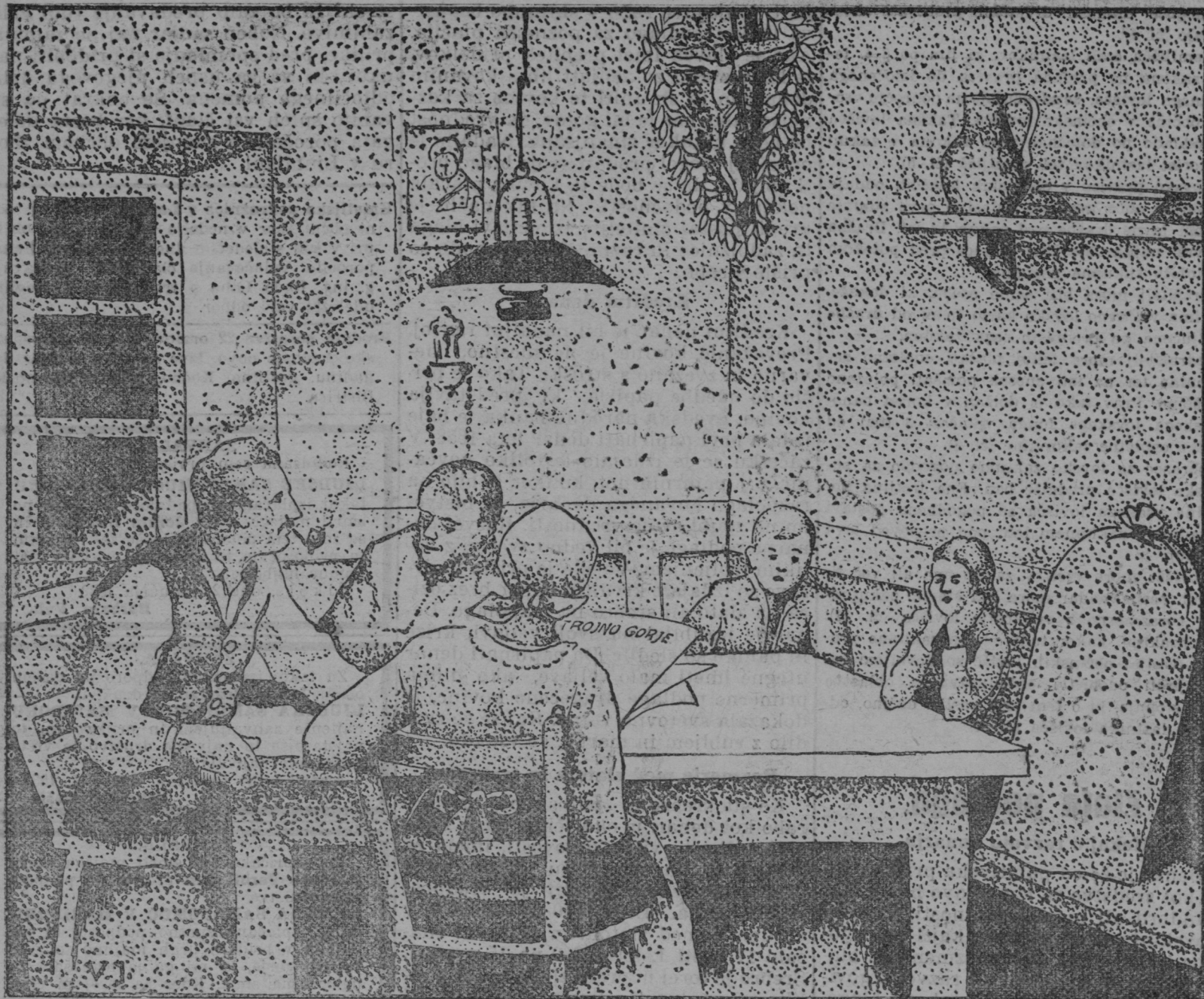
Podpisani izrekam tem potom podpor-nemu društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

za takoj izplačano podporo po smrti mojega očeta g. **Matevža Bračiča** najlepšo zahvalo in priporočam to nesebično društvo, ki šteje danes že 30.000 članov, vsakomur v takojšen pristop, ako še ni njegova član.

Vrhloga, dne 16. januarja 1932.

Alejs Bračič.

Vsa družina!

Ni prijetnejšega razvedrila, kakor lepa povest, ki jo čitate v „Slovenskem Gospodarju“. Poleg poučnega in drugega čtiva Vas gotovo povest najbolj zanima.

In zdaj bi jo prenehali čitati? Sedaj bi naročnino opustili in bi se Vam moral list ustaviti? Ne! Storiti je vse, samo, da ostane „Slovenski Gospodar“ v hiši! Teh Din 32.— bo vsa družina že spravila skupaj!

Naročite celoletno! „Slovenski Gospodar“ stane celoletno Din 32.—, polletno Din 16.— in četrtno Din 9.—. Naroča se v Mariboru, Koroška cesta 5.

Srednjeveliko dobičkanosno posestvo v okolici Maribora iščem proti plačilu v gotovini. Posestva v območju Pohorja imajo prednost. Ponudbe na upravo lista pod »Posestvo«. 92

Sprejem majerja s 4 delavskimi močmi, s svojo živino ima prednost. Marija Pile, Pesnica. Tam tudi eno stanovanje.

Krojaški vajenec z dobrim šolskim spričevalom se sprejme. Hrano in stanovanje ima v hiši. Maribor, Prečna ulica 2. 97

Vzamem v najem kmečki mlin na tri kamne. V pošteb pride mlin v dobrem stanju in v prometnem kraju Spodnje Štajerske. Ponudbe pod šifro »Mlin 100« na upr. lista. 95

Viničar z 4 ali 5 delovnimi močmi, pošten, izvežban v viničarstvu, sadjarstvu in živinoreji, se takoj sprejme pri dr. Rudolfu Sadnik, Celje, Krekov trg 6 II. 98

Prodam ali zamenjam 8 mesecev starega lepega žrebca za rezan les. Ivan Vogrin, Vukovje 30, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 91

Devetmesečni viničarski tečaj

(za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo) na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli se bo letos zopet vršil od dne 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih mladeničev v starosti najmanj 16 let. Pouk je praktičen in teoretičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno popolno oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil in drugih malenkosti. Lastno-ročno pisane prošnje, katerim je priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, нравstveno spričevalo in dovoljenje starišev, da puste prosilca ves čas v tečaju, je predložiti ali vposlati do najkasneje dne 15. februarja t. l. upravniku banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta in žel. postaja Slatina-Radenci. 127

Moderno, lepo in poceni

so prave švicarske ure, biseri, zlato in srebrno blago vsake vrste, ki jih najdete v velikem ilustrovanem Suttnerjevem ceniku. Dobite ga brezplačno. Tukaj mali izveček iz cenika:

Št. 7310 1a amerikan. double zlato, lepo izdelano Din 31.—

Št. 7502 14 kar. zlato jako lepo izdelano Din 160.—

Št. 5351 1a am. double verižica z lepim obeskom, zelo fina izdelava in jako trajna, 46 cm dolga samo Din 54.— Iz 14 k. zlata Din 198.—

Št. 5461 14 kar. zlata verižica z lepim obeskom in lepimi kamni, krasna izpeljava, 50 cm dolga. Din 295.—

Št. 6315 14 karatni zlati prstan s kamnom Din 78.—

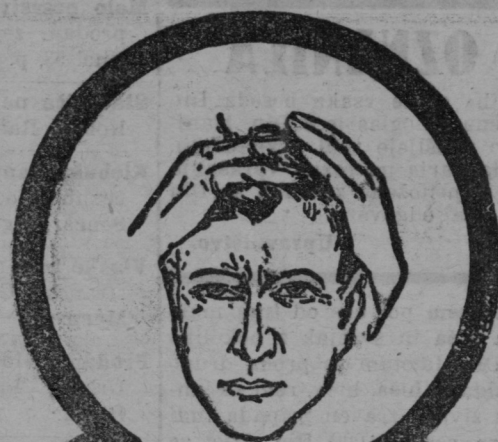
Št. 6841 14 kar. zlati prstan z lepimi kamni, 2 bela, 1 zeleni ali rdeči v sred. Din 186.—

Št. 6617 američansko denarno zlato Din 27.—

Razpošilja se po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. Noben risiko. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Zahtevajte z dopisnico veliki brezplačni cenik obeh vrst.

H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠT. 992

Znižane cene: Žepna ura za Din 35.— budilka za Din 45.—. — Obe so dobre!

Nervozni umirajo zgodaj!

Ste li opazili pri sebi četudi le tupaťam katerega izmed naslednjih znakov bližajoče se živčne oslabelosti?

Hitro razburjenje, nerazpoloženje drgetanje udov, nemirnost, utripanje srca, omotični napadi, tesnoba, ne-
spečnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih telesnih delov, plašljivost, prevelika razdražljivost spričo ugovaranja, ropota, duha, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trzanje očesnih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpoved spomina ali govora, izredna nagnenja ali odvratnost. Ako se pojavi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj so Vaši živali resno oslabiljeni in potrebujejo okrepila.

Ne pustite tega vnaprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje duševnih zmožnosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabe-
lost, vabim Vas, pišite mi Radevolje Vam

Zastonj in pošiljnice prosite enostaven način odkrijem

ki Vam bo pripravil veselo iznenadenje. Morda ste za razna sredstva izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotrajno izboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

Lako slaboosti Vaših živcev odpomoči.

Ta način prinese obenem tudi izboljšanje razpoloženja, veselje do življenja, moč in delazmožnost, da, pisal mi je že marsikdo, da ga je povsem prerodil. **To dokazujejo tudi mnenja zdravnikov.** Stane Vas samo dopisnico. Pošljem Vam zelo poučno

knjigo popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoj, si **spravite ta oglas!**

Nabiralno mesto pošte:

Ernst Pasternack, Berlin, SO.,

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. 90.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Tiskar: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin v Mariboru. = Urednik: Januš Golec, novinar v Mariboru. =
Izdajatelj: Konzorcij »Slovenskega Gospodarja«, predstavnik: Januš Golec v Mariboru.